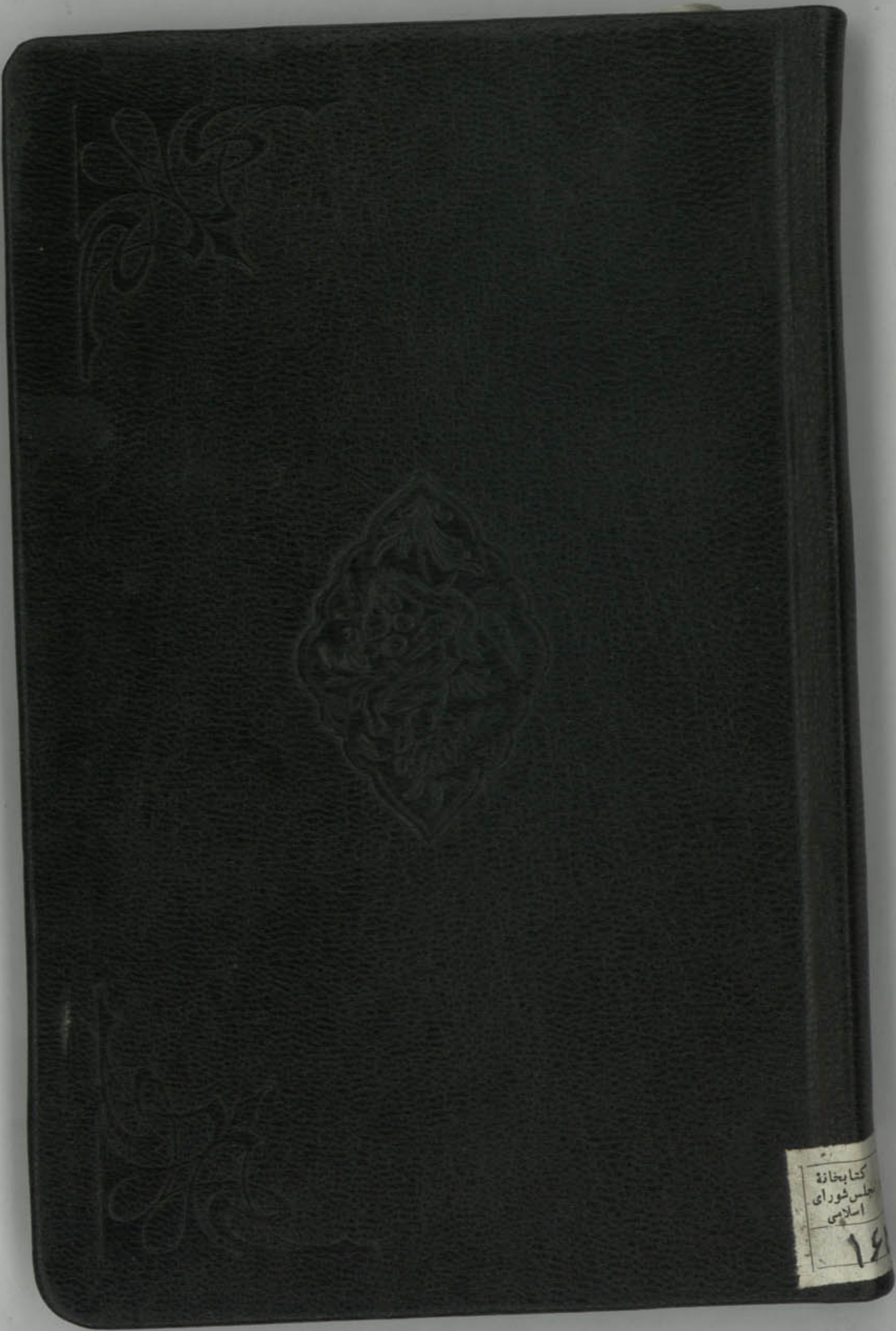

کتاب جامع الادویه باب اوّل حرف الف

(آب) مایعیست بی‌رنگ و شفاف و بی‌بو و بی‌طعم مرکّبست از اکسیژن و هیدروژن حلّال عمومی و بحالت منقلی دکار و جمود معمولست

(آب آهک) در صحات کلیه و مثانه و اسهال مزمن و کرم هضم و سرطان معده معمول قدر شربت یا اطفال آن ۲ تا ۱۲ مثقال و در خارج ۲۰ مثقالست که مخلوط به زیت کنند در قروحات و سوختگیها بمالند (طرز ساختن آب آهک) آهک نزده را آب زده و کشته بعد آب را بواسطه عمل انحراف جدا کنند در روی آهک صد برابر وزنش آب ریخته تا چند ساعت باقی گذارند بعد آب را بواسطه عمل انحراف جدا کنند در بطری ریزند

(آب اکّال) دارا اشکنه ۲ نخود آب آهک ۲۴ مثقال اوّل دارا اشکنه را در ۲ مثقال آب مقطّر حل نمایند بعد با آب آهک ممزوج کنند در شستن قروحات سمیه بکار برند

(آب اکسیژنه) ضدّ عفونیست

(آب باقی البیض) سفیده تخم مرغ ۴ آب ۲۰۰ مثقال حرق بهار نارنج ۲ مثقال اوّل سفیده تخم را با مقدار قلیل آب بهم زنند بعد باقی آب را بدان افزوده و صاف کنند

باعث بهار نارنج معطر باشد کم ترا آن دارد اکثر است

(آب جو) در نزع هضم نافع است

(آب شدلیز) سولفات دو منیزی ۶ مقال بی کربنات دو سود واسید ترتریک از هر یک ۲۰ نخف ۱۱۰ مقال

سولفات دو منیزی را با بی کربنات دو سود در آب محلول کنند و جداگانه در بطری ریخته بروی آن اسید ترتریک را ریخته در بطری را فوراً مسدود نمایند مسهل بکار برند

(آب سفید) برات آسات دو پلمب مایع ۴ مقال آب ۱۸۰ مقال الکل کبیر محلل اورام است

آب قطران رجوع بقطران شود

(آب گاز دار یا آب سلتز مصنوعی) برای ساختن آن ۵ مقال بی کربنات دو سود ۲ مقال جوهر لیمو را در یک بطری آب ریزند و هم میزان مقدار آب ۵ برای وزنش اسید کربنیک را در اسبابیکه برای این عمل ساخته شده بکثیره میزان تا عمل ترتیب دهند

(آب گاز دار لیتینه) کربنات دو لیتین ۱۰ گندم آب گاز دار ۱۰۰ مقال خالص یا ممزوج با شراب روزی

دو تا

دو تا چهار الکال در حصات کلیه و مثانه تجویز نمایند

(آزلو درفت) ریشه تازه آزلو درفت ۲۴ مقال آب ۲۴۰ مقال بجوشانند تا ۱۲۰ مقال باقی بماند هر ۳ ساعت یک قاشق در اطفال بدهند که دافع کرم است

(آکش) درختی است که در ممالک حاره میروید و بغار موسوم خوانند میوه و برگ آن متقوی و محرک و دافع است در حب القرع دارای مقدار زیادی تنن است

(آلی بوی) خشک است و قدر شربت منحرقی ۲۰ نخود است که هر دو تا سه ساعت بدهند عصاره الی ۵ تا ۱۰ نخود است

(آقطی) گلش محرک و معرق و قشرش مسهل شدید و تخم او معرق قدر شربت و عصاره او ۵ نخود تا ۲ مقال و جوشانده او ۵ در ۱۰۰۰ است

(آمله) تابعی است

(آنژلیک خشیة الملائکه) محرک و نافع معده قدر شربت و صمغ آن ۱۰ نخود تا ۲ مقال و جوشانده الی ۲ در ۱۰۰۰ است

(آویشم) عبارت از سعتر است

(آهن) جرای مخصوص کلروز و مقدار براده آن ۲ گندم

کلروز مرضی که دختران را در زمان بلوغ خون کم شود

تا ۵ گرم است آهن اما شد از مدرّر آن بهتر از آهن
خالص و قدر شربتش ۲ تا ۴ گندم است

(اپیکاکوانا) مقیّ و مخرج بلغم و کلرید راتش معمول است قدر
شربت آن خمس گندم تا نیم گندم و تزریق زیر جلدی آن
۱۰ تا ۲۰ میلی گرم است

(اپومرفین) مقیّ و مخرج بلغم و خمس گندم آن در تزریق
زیر جلدی معمول است

(اپیئن) ماده عامل تخم حنظل است مدرّ طمث و
تالم تب و قدر شربتش ۳ تا ۴ گندم است

(اترازتی) محرک و مقوّی عصب و کاسر الالم و مدرّ [illegible]
کنند است قدر شربتش ۱۰ تا ج قطره و اغلب ممزوج با الکل

(اتراستیک) محرک شدید و ضد تشنج و بیهوش کننده
قدر شربتش ۱۰ تا ج قطره است

(اتربرمیدریک) استنشاقش در صرع و اختناق رحم
معمول و بیحس کننده است

(اتروپین) ماده عامل بلادُن است ضد تشنج و در وجع
عصبانی و در وماتیزم نافع و عرق را منع میکند قدر
شربتش

میلی گرام یعنی یک گرم
و گرم تقریبا ۲ گندم

رماتیسم وجع است که
در مفاصل و عضلات عارض
میشود

شربتش نیم میلی گرم تا ۲ میلی گرم و قطره اش ۱ در ۱۰۰ است

(اتر نیتریک) در ضیق النفس استنشاق ۱۰ تا ۵
قطره اش سودمند است

(اکونیتافیش) بمقدار ۵ گندم در صداع و اوجاع
عصبانی نافع است

(انار هندی) عناب و انجیر و خرما از هر یک بمقدار
مساوی ۱۰ مثقال انها را در ۲۰۰ مثقال آب طبخ نمایند
برای سرفه بسیار نافع است

(اذن الحمار کبیر) مطبوخش ۲۰ در ۱۰۰۰ و شربتش ۱۲ تا
۲۰ مثقال و در نفث الدم و اسهال معمول است

(ارامیطون) مطبوخ ۲۰ در ۱۰۰۰ ریشه او در بوزیانس
و داء الصدف نافع است

(اربوتین) ماده عامل عنب الدُّب است در آب
و الکل محلول قدر شربتش ۱۰ تا ۱۵ گرم مدرّ و در
ورم مثانه مزمن مستعمل است

(ارسنیات دوپطاس) در آفات جلدی و حمای شغنّ

بوزیانس یک نوع
از امراض جلدی است

(ارسنیات دو سود) معمول قدر شربتش ۲ تا ۶ میلی گرم است
مانند ارسنیات دو پطاس است
(ارسنیات دو فر) در کلروز معمول قدر شربتش خمس گندم تا ۲ گندم است
(ارسنیات دو کنین) در بعضی اقسام جنون که با ضعف عصبانی
یا خونریزی همراه باشد معمول قدر شربتش ۵ تا ۱۰ میلی گرم است
(ارسنیات دو مونیاک) بمقدار ۲ تا ۶ میلی گرم در آفات
جلدی و مجاری تنفس مستعمل است
(ارسنیات دستریکنین) نقل یک میلی گرمی آن در امراض قلبی معمول است
(ارسنیک) رجوع به اسید ارسنیو شود
(ارگتین) عصاره مائیه سکل ارگته است قدر شربت آن
۵ گندم در ۱۰ لحظه آب است یا یک مثقال از آن شصت حب که هر
روزی ۶ تا ۱۰ دانه در سیلان نزف الدم بر هنر آبریزدگی هم
برای سیلان نزف الدم نافع است
(ارگوتین) شبه قلیائی سکل ارگته است قدر شربتش
یک تا ۵ میلی گرم است
(ارگودوکلی) معمول نمک آن بمقدار ۶ گندم تا ۱۰ لحظه
در سیلان البول و احتلام و نزف الدم و انقباض رحم معمول است
(ارگودونائین) مانند ارگودوکلی است
(ارنار یاروبرا) مدر و جوشانده آن ۳۰ در ۱۰۰۰ است
ارنیکا

(ارنیکا) محرک و بمقدار زیاد مقی قدر شربت سفوفش
۵ تا ۱۰ گندم و جوشانده آن ۱ مثقال در ۲۰۰ مثقال آب
و صبغش ۵ تا ۱۰ لحظه است صبغ ارنیکا کل ارنیکا ۱۰۰ الکل
بنادشتی درجه ۵۰۰ عمل در سم حاصل از کوفتگی و جراحات است
(اری تروزن) در سهال و نزف الدم نافع است جوشانده
۱ در ۱۰۰ و سفوفش ۱ تا ۲ گندم است
(دریستیک) در آب غیر محلول و در الکل قسمی از آن کلا و در
اتر محلول است مرهم ۱۰ در ۱۰۰ وازلین آن در امراض
جلدی و جراحات و سوختگی نافع است
(ازادیرکتا) در حمیات نائبه معمول صبغ او بمقدار ده لحظه
تا یک مثقال و نیم متفرق و مقدار ۲ لحظه او در رفع نوبه
هر دو ساعت قبل از حمله مستعمل است
(ازرش) این بخار در ضیق النفس و عرق قیانه و در رفع بیحالی
و برای زایل شدن اشتها استشمام میکنند
(ازتات دو استرکنین) مانند سولفات دو استرکنین است
(ازتات دو پطاس) که از اثر ع نامند بمقدار کم مدر
و بمقدار زیاد مسهل است قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ لحظه است
(ازتات دو پیلوکارپین) متعرق و مدر بزاق و مقدار یقش

خمس گندم تا نیم گندم است

(ازتات دو زران) مقوی و ضد تشنج و محرک خفیف و ضد ورم است قدر شربتش خمس گندم تا ۲ گندم است و آب زردک و قطورش ۱۰ گندم تا ۵ نخود در ۲۰ مثقال آب مقطر است

(ازتات دو سف) مدر شدید و قدر شربتش ۱ نخود تا ۲ مثقال است

(ازتات دکونیتین) مانند اکونیتین است

(ازتات دو کورد) ضد کوفی و ضد جرب ولی در دوا معمول نیست

(ازتات دو کورکیت) محرک شدید جرب و قروحات کهنه است

(از هار صدری) گل خبازی و کف الهر و قثیه الثعال و برگ گل ختمائی بری و گل بنگ سفید و خطمی و بنفشه را بمقدار مساوی لبخ نمایند برای سرفه نافع است

(ارزنیخ) مبرد و قدر شربتش ۴ تا ۱۰ گندم است

(اسارون) نباتی است مسهل و مقی قدر شربت برگ و ریشه اش ۱۰ گندم تا ۵ نخود است

(اسانس تربانتین) رجوع به تربانتین شود

(اسپارازین) ماده عامل مارچوبه و خطمی است مدر و قدر شربتش ۱ تا ۳ گندم است

(اسپارتین) در امراض قلب نافع قدر شربتش نیم گندم است

الکحول

(الکحول) ضد عفونی است (اسپرتلی) نباتی است که مطبوخ آن دافع کرم است

(استات دو پطاس) مدر و قدر شربتش ۲۰ نخود تا ۴ مثقال است

(استات دو پلم) که او را شکر سرب نامند بمقدار خمس گندم تا ۱ نخود در اسهال و عرق مسلولین معمول است قابض و مجفف است

(استات دو زنک) مقی و ضد تشنج و قابض است قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۵ نخود و محلولش ۲ نخود در ۲۰ مثقال آب برای قطور در ذرتی و شست دو معمول است

(استات دو سود) مانند استات دو پطاس است

(استات دو کوپور) که زنگار نامند قدر شربتش ۵ یک گرم تا خمس گندم است و خشک در ریش آور است

(استات دو مرفین) مسکن و منوم و مخدر و قدر شربتش خمس گندم تا ۱ گندم است

(استات دو منیزی) مسهل و قدر شربتش ۲ مثقال ولی غیر معمول است

(استات دو موناک) قدر شربتش ۳ تا ۶ مثقال است در امراض عصبانی و بعضی مسمومیات خصوصاً مسمومیت

الکحل دادرام شعب کمک و آنفیزم و عسر النفس و ضیق النفس عصبانی نافع است

(ایتیات مرکورو) فقط کوفتی و قدر شربتش خمس گندم تا یک گندم ولی غیر معمول است

(ایستال) از اجزای غیر کامل الکل اتیلیک حاصل شود هنوز و قدر شربتش ½ نخود تا ۲ مثقال است

الکحل است که از زیاد دیگر و جقدر و غیره میگیرند

(ایتانی لید) عبارت از اتر فیریک است

(استرنان توس یا هیپوکریس) صمغ از او بمقدار ۳ قطره در امراض قلبی معمول میدارند

(استرکنین) سم بزرگی است که از کچوله استخراج میکنند قدر شربتش ۵ یا ۱۵ میلیگرام و در فلج معمول است

(ایستنج) محرک عصب کننده و دافع کرم قدر شربتش ۱۵ تا ۳۰ قطره است که ۳ تا ۴ دفعه در روز برای کرم میدهند

(اسطوخودوس) مورد استعمال از او فقط جزء عطریات است

(اسفرزه) لعاب آن ملین است

(اسفاج) فقط تنفیح و جوشانده آن ۱۰ در ۱۰۰۰ است

(اشقیع) در کواره و التهاب بعضی مجاری یا مرض بکار است

کواره عبارت از تهیج عضو در ... است

اراز

قدر شربت بودلهم آن ۵ تا ۱۰ نخود است

(اسید ارسنیو) قدر شربتش ۱ تا ۶ میلیگرام و در حمیات عسر العلاج معمول است

(حب ارسنیک یا ارزنیک) اسید ارسنیو مسحوق ۲ نخود و نیم فلفل سیاه مسحوق ۱ مثقال صمغ عربی مسحوق ۵ نخود آب مقطر بمقدار کافی صد حب بعد روزی یکی از آنها را در امراض مزمن جلدی بدهند

(ثقل اسید ارسینو)

اسید ارسنیو ۲ گندم کربنات پتاس خالص ۲۰ نخود صمغ عربی ۴ نخود و نیم شربت عسل بمقدار کافی صد ثقل نمایند

(محلول ... ارسنی) ارسنیات دوسود ۱ گندم آب مقطر ۶ مثقال قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود در امراض جلدی مستعمل است

(محلول فولر)

اسید ارسنیو ۱ مثقال کربنات دوپطاس ۱ مثقال آب مقطر ۱۰۰ مثقال الکل بادرنجبویه ۳ مثقال ۵ تا بیست قطره آن در امراض جلدی و ورم شعب نافع است

(اسید ازتیک) محرق و شربت آن ۱۰ تا ۳۰ قطره است

(اسید اسلیک) در غش مستعمل است

(اسید اشمیک) در وجع عصبانی نافع قدر شربتش

بارانی و فوانام ... قلیب الکبیر

۵ میلی گرم است تا خمس گندم
(اسید اگزالیک) ملطف و مبرد و قدر شربتش ۲ گندم تا ۵ نخود است (اسید آنیزیک) ضد عفونی است
(اسید بوریک) مسکن و محلل و ضد عفونی است قدر شربتش ۵ گندم تا ۱۰ نخود و محلول ۴ در ۱۰۰ اش برای شستشو و آب زدن است
(اسید بنزوئیک) معرق و قدر شربت محلول ۸ در ۱۰۰ آن ۹ تا ۱۷ نخود است
(اسید بنزنیک) قدر شربتش ۱ تا ۷ نخود در ورم شعب مزمن و نقرس معمول است
(اسید پیروگالیک) مرهم آن در امراض جلدی عسر العلاج نافع است اسید پیروگالیک ۱ مثقال پیه ۱۰ مثقال مخلوط نمایند
(اسید تارتاریک) قدر شربتش ۱۰ تا ۳۰ نخود در امراض ورمی و اسکوربوت و دیابت معمول است
(اسید تنیک) رجوع به تنن شود
(اسید سالیسیلیک) در آب قلیل الانحلال و در الکل و اتر محلول ضد تخمر و التهاب و ضد عفونی است قدر شربتش ۷ تا ۱۰ نخود در رماتیسم و نقرس معمول است
(اسید سوکسینیک) ضد تشنج و معرق قدر شربتش ۱ تا ۵ نخود است

اسید سولفورو

(اسید سولفورو) ضد عفونی است
(اسید سولفوریک) جوهر گوگرد مایع دهنی بی رنگ و بی بو است که خالص آن محرق بسیار شدید است و اگر آب یا الکل زیاد بر آن افزایند قابض و ملطف شود لیموناد آن در اسکوربوت و نزف الدم و قولنج سربی مستعمل است رجوع به لیموناد گوگردی شود
(اسید سولفوریک آبدار) اسید سولفوریک خالص ۵ نخود آب مقطر ۲ مثقال در سوء هضم نافع است
(اسید سولفوریک الکلی) اسید سولفوریک ۵ نخود الکل ۱۰ نخود آب ۲۵ مثقال قابض و در سل و نزف الدم نافع است
(اسید سیانیدریک) قدر شربتش ۲ تا ۱۰ قطره است که با یک در ۳۰۰ مثقال آب ریخته در سیاه سرفه و ورم شعب و ربو و طپش قلب و وجع معده نافع است
(اسید سیتریک) جوهر لیمو ملطف و قدر شربتش ۱۰ تا ۳۰ نخود
(اسید فسفریک) ۵ تا ۳۰ نخود آن در پوسیدگی عظام و اعصاب نافع است (اسید فلوئوریدریک) ضد عفونی
(اسید فنیک) در آب قلیل الانحلال و بتمام مقادیر در الکل و اتر محلول است مرهم آن (اسید فنیک ۱ کلیسرین ۱۰) در زخم و سوختگی و در امراض جلدی نافع است

(اسید فنیک الکلیز) اسید فنیک و الکل ۹۰ درجه بمقدار
مساوی در گزیده گی حیوانات سمی و جراحات تشریحی و پوسیدگی
دندان بکار رفت (اسید فنیک بایع) محلول
۲ تا ۴ در ۱۰۰۰ اش ضد عفونی و محلول ۱۰ در ۱۰۰۰ اش
محرق است (اسید کربونیک) اسید کربونیک را چون
در آب حل نمائیم آب گاز دار بدست آید که در سوء هضم
و استفراغ معمول است و دوش آن بخش کنند و در جراحات
دردناک و روماتیسم بکار رفت و در رفتهای فنازیری نادر است
(اسید کربولیک) عبارت از اسید فنیک است
(اسید کریزوفانیک) بمقدار زیاد در ریوند موجود است همچنین
در پوزیارزیس نافع است اسید کریزوفانیک ۵ تا ۱۰ گرم
پیه ۱۲ مثقال مخلوط نمائید
(اسید کلرئیدریک) محرک و مقوی و ضد عفونی و محرق است
قدر شربتش ۵ تا ۱۰ گرم در فارج ۱۰ تا ۲۰ گرم آن
برای شست شو و غرغره معمول است
(اسید کاتیک) قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ گرم در
نزف الدم و ذوسنطاریا و کلرز و بول البومینی و اکزیمه است
و حصبه نافع و معمول است

پوزیارزیس که نوعی مرض جلدی است

اسید اکزالیک

(اسید اکزالیک) در سوء هضم و قروحات سرطانی
و سل حنجره و اسهال بز اطفال سوء مزمن و حلال اغشیه کاذبه است
قدر شربتش ۲۰ تا ۶۰ قطره است (اسید موریاتیک) عبارت از
اسید کلرئیدریک است
(اسید والریانیک) ضد تشنج و قدر شربتش ۲ تا ۶ قطره است
(اسید هیدروسیانیک) در سل و ضیق النفس معمول قدر شربتش
۱۷ تا ۳۷ گرم است
(اسید بوریک) ۵ تا ۱۰ گرم از محلول ۱ در ۱۵ آن
در کوارتز و فنازیری مستعمل است
(اشق) ضد تشنج و مدر طمث قدر شربتش ۵ گندم تا ۵ گرم است
(اشنان) برگ و ریشه اش معمول چون برگ آن ۴
در ۲۰۰ مثقال آب و مطبوخ ریشه اش ۱۰ در ۲۰۰ است
شربت و عصاره از ریشه آن ترتیب میدهند که در
امراض جلدی و قولنج کبدی مستعمل است
(آفریا پیولی فرا) ۶ مثقالش را در ۲۰۰ مثقال آب
ریخته بجوشانند تا بقوام ۲۰۰ مثقال برسد ۱۲ مثقالش را
در ورم شعب مزمنی و ضیق النفس بکار برند دهم

ملکی است ۵ تا ۱۰ قطره عصاره اش را استعمال نمایند

(انیسون) مفتح و مدر است

(اکزین) تا طمع تب و قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است

(افسنتین) محرک و دافع تب و مدر و مضر الست اجزاء مستعمله آن برگ و غنچه است قدر شربت عرقش ۵ تا ۲۰ مثقال و عصاره مائیش ۱ تا ۱۰ نخود و دهن اصلیش ۱۰ گندم تا ۵ نخود و مسحوقش ۱۰ نخود تا ۱ مثقال و قدر شربتش ۱۰ تا ۲۰ مثقال و صبغ و الکلیش ۲ تا ۴ مثقال است

(افشین) ماده تلخ افسنتین در تب اشتهائی نافع و قدر شربتش ۲ گندم است

(افیون) مسکن و منوم است قدر شربت و عصاره اش خمس گندم تا ۲ گندم و مسحوقش ۱ تا ۴ گندم است

(اقحوان) رجوع به بابونه گاو شود

(اقونی تون) مخدر و در روماتیسم مزمن و نقرس و حمات و داء جاه عصبانی و فلج نافع است قدر شربت الکلاتور برگش ۵ نخود تا ۱ مثقال و الکلاتور ریشه اش خمس گندم تا نیم گندم و مسحوق برگش ۱ تا ۶ گندم و مسحوق ریشه اش خمس گندم

عبارت در محصول التقطیر الکل است بر ورق سبز او مقطر

الکلاتور مائع است که از فشار دادن بعض مواد نباتی در الکل است حاصل میشود

خمس گندم تا ۲ گندم است

(اکالیپتس) محرک و در ورم شعب مزمن نافع است قدر شربتش ۳ تا ۱۵ نخود است

(اکالیپ توس) قاطع تب و در سل و نزله نافع است قدر شربت الکلاتور آن ۲۰ نخود تا ۳ مثقال و عصاره الکلیش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و مسحوقش ۲۰ نخود تا ۳ مثقال است اسانس اکالیپ توس محرک و در ورم شعب مزمن بمقدار ۳ تا ۱۵ نخود نافع است

(آکنی توس شریس هلیان توس) در استسقاء و ورم مثانه مزمن و آفات عصبانی معمول قدر شربت صبغ آن ۲۰ تا ۳۰ نخود است

(اکزال زین) قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۵ نخود و در مرض چیعی مفید است چنانچه ۵ نخود آن در عرق النساء سخت بیمار نافع بوده و مفید است

(اکرفرت دو بطاس) تا نفی و انذکی محرق قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۵ نخود است

(اکزالات دو سریتیوم) ۱ تا ۲ گندم آن در بوع مقیم نافع است

(اکزالات دو فر) مقوی و قدر شربتش ۲ تا ۶ گندم است

(اکسید دو زنک) که از زینه روی نامند ضدّ تشنّج و تابقی و مجفف قدر شربتش ۲ گندم تا ۱۰ نخود مرهمش ۱ در ۱۰۰ است

(اکسید دو فر) رجوع به قلقطار شود

(اکسید دو کلسیم) عبارت از آهک است

(اکسید دو کوئیور) مقیّ و دافع حبّ القرع قدر شربتش یک تا دو نخود است

(اکسید دو منیز) رجوع به منیزی مکلّس شود

(اکسید قرمز زیبق) در قروحات کرفتی و لکّهٔ قرنیه مستعمل است مرهمش ۱ در ۱۵ است

(اکسیژن) استنشاق آن در ضیق النفس و هزال و قروحات و اسکربوت و فنارزی و نوع منضم در بادزنابطی و کم خونی و در سالش در غانغرایا نافع است

(اکلیل الجبل) شامه نوره آن نافع معده و محرّک و مدرّ طمث است قدر شربت عرقش ۱۰ قطره و جوشانده‌اش ۱۰ تا ۲۰ در ۱۰۰۰ و دو لک صبغش در فالج مستعمل است

(اکلیل الملک) ملطّف و تابقی خفیف و برای سرفه نافع است ارز دانه‌اش ۲ تا ۳ مثقال جوشانده‌اش برای اماله و در خارج جوشانده ۱۰ در ۱۰۰۰ اش برای غرغره و ضماد مستعمل است

الکنی اتی

(الکنی اتی) مخدّر و منوّم است شربت نقل عشر میلیگرم تا ۱ میلیگرم آن در آمات دردهای عصبانی مستعمل و حدقه را متّسع میکند

(اکاری سینی) مادهٔ غازی رقیق لینت حبّ ۵ میلیگرم آن در رفع عرق مسلولین نافع است

(اک لوآن) تابقی خفیف و جوشانده برگ آن ۱ تا ۳ مثقال در ۱۰۰ مثقال آب و عصاره‌اش ۱۰ تا ۲۰ نخود و مسحوقش ۲ تا ۴ نخود است

(اپک ماردیش) درختی است از جنس سدراب که میوه‌اش دارای پیش‌ری و دهنی است تخم میوه و عصارهٔ آن بمقدار ۱۰ تا ۲۰ نخود در اسهال و دیسنطاریا نافع است (اکیر) مدرّ است

(الدترین) از قشاء الحار استخراج شده و در آب غیر محلول و در الکل قلیل الانحلال مسهّل شدید و قدر شربتش ۱ تا ۵ میلیگرم است

(الکات دو زنک) مرهم آن الکات دو زنک ۱ جزء و پارافین ۹ جزء در اگزمای مزمن مستعمل است

(آلبومین) عبارت از سفیده تخم است و دافع اسهال و تریاق سموم معدنی است رجوع به آب با فی البیضی شود

(الدمینه) محلول ۱۰ در ۱۰۰ الکل آن ضدّ عفونی است

(السن تنیا اسکلاریا) ۴ تا ۵ مثقال پوست آن مقوّی و دافع نوبه است

اگزما مزمنی جلدیست که در آن بثورات صغار بسیار و در رفع منتشر بزرگ ظاهر میکند

(الکل کافوری) ضدّ عفونی و محلّل است رجوع بکافور شود
(الکل معطّر) ضدّ تحمّر و اضطراب و محرّک و مقوّی و ضدّ عفونی بمقدار زیاد
سمّ است (الوئین) در صبر زرد موجود و ۱ گندم آن مسهل است
(الوئین) تابلی و قدر شربتش ۶ تا ۱۲ گندم سولفات دلوئین نیز
تابلی است (اماله) عبارت از ادویهٔ مائیه است که از مستقیم
در معاء غلاظ داخل میکنند و لیمقدار مولد عامله نصف انمعدار است
که در شراب یا حب استعمال ملح نیز
(اماله دافع حب القرعی) صبر زرد و ثاکو و افورنج از هر یک ۳ گندم
روغن کافوری ۲ مثقال در ۱۰۰ مثقال آب
(اماله تابلی) شی نی ۵ نخود آب ۶۰ مثقال لودانوم ۶ قطره
در اسهال و دیسنطاریا معمول است
(اماله غذائی) شراب یک پیاله آب گوشت یک پیاله
زرده تخم مرغ یک دانه
(اماله مخدّر) عصاره مائی بلادن ۲ گندم آب ۶۰ مثقال
(اماله مسهل) سنا ۳ مثقال آب جوش ۱۰۰ مثقال نمک کرد ۲
(اماله ملین) عسل ۲۰ مثقال آب ۸۰ مثقال
(اماله تامرسکاریا) محلول در ۱۰۰ اپی عصاره بلا رفع عرق ۵
شبانه در وقت خواب مستعمل است
امنیک رجوع

(امنیک) رجوع به ترترات دو پطاس و انتیموان شود
(امونیاک) محرّک و ضدّ تشنج و معرّق قوی و در خارج محمّر و منوّط
قدر شربتش ۵ تا ۲۰ قطره است
(امیلین) منوّم و قدر شربتش ۵ نخود تا ۲۰ مثقال است
(اناغالس) گیاهی است که خواص آن ملین است (انای زریح) رجوع به انتی پیرین شود
(انبر باریس) عبارت از زرشک است
(انتاروبین) مرهم ۱۰ در ۱۰۰ آن در امراض جلدی خصوصاً
در مرض پزیاریس نافع است
(انترازین) مرهم آن انترازین اجزاء پیه ۱۰ جزء در
خارش بدن معمول است
(انتراکی کالی) در خنازیر و آفات جلدی معمول قدر شربت حب
آن ۳ تا ۶ گندم و مرهمش اجزاء در ۲۰ جزء پیه است
(انتی پیرین) تابطب و قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود وجه
امتیازش در این است که با پرکلرور دو فر رنگ قرمز تیره میدهد
انتی پیرین و بورو مور و دو پطاس از هر یک ۱۰ تا ۱۵ نخود
در صرع مفید و معمول است انتی پیرین و دیژیتالین
از هر یک ۵ تا ۱۰ نخود در امراض قلب مستعمل است
١٢ (انتی فبرین الکانی لید) نازل درجه حرارت و مقوّی عصب

(انیمول دوبلاس) مقوی باسهال و مقدار ش الکدم تا ۲۰ نخود

(انیمول متول) قدر شربتش ۵ تا ۲۰ نخود و مخرج بلغم است

(انجبار) قابض و قدر شربت و عصاره اش ۵ تا ۲۰ نخود است

و مطبوخش ۲۰ در ۱۰۰۰ است

(انجره) قابض خفیف و قاطع الدم در سیلان ابیض نافع است

جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ اش برای تزریق معمول مقدار شربتش

۱۰ مثقال و صبغش ۲۰ مثقال است

(انجیر) ملین و مرخی جهت سینه نافع مطبوخش ۵۰ در ۱۰۰۰ است

(انزاروت) مسهل و قدر شربت دهن آن ۴ مثقال است

(انزرانزیس) ریشه آن دافع کرم و از کف خند در دو شش

مسهل قویست مطبوخش ۵ تا ۱۷ نخود و عصاره اش از ۵ تا ۱۰ نخود

(انزروت) قدما انزا ملتحم جراحات دانسته و از دوای امراض

از بعید است.

(انقوزه) ضد تشنج و مدر طمث و دافع کرم قدر شربت

مطبوخش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود و ازالش ۱۰ تا ۲۰ نخود است

که یازده تخم لعوق نافع

(آنکش) مقوی و قابض و قاطع دقدر شربت عصاره اش

۱۰ گندم تا ۱۰ نخود است (انگور) مبرد و مرخی است

انگور فرنگی

(انگور فرنگی) مبرد و مدر است (انگور تر) ملین و قاطع

قدر شربتش ۵ تا ۲۰ نخود است

(انمونی) در حبس طمث بمقدار ۱ تا ۵ میلی گرم نافع است

(انیسون سبز) جوشانده اش ۲ مثقال در ۲۰۰ مثقال آب

محرک و کاسر الریاح است (انیسون مصری) رجوع به زنانخواه شود

(انیسون جبلی) رجوع به بادیان ختائی کنند

(انی لپی) قدر شربتش ۱ تا ۳ گندم در داء الرقص و الکلامپسیر

نافع است (اورتا) منوم قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۵ نخود است

(ایپکاء) مقی و مقوی و مخرج بلغم است قدر شربت عصاره

الکحلی ۲ تا ۶ گندم و عصاره مائیش ۵ تا ۱۵ گندم

و جوشانده اش ۲ در ۱۰۰ و مطبوخش ۱ تا ۷ نخود و صبغ

الکحلی ۱ تا ۲ مثقال است

(ای پورا) مدر و مصلح و مقوی و مطبوع در رماتیسم و نقرس

نافع جوشانده اش ۲۰ نخود در ۱۰۰ مثقال آب است

(اریدنی) از ریشه زنبق استخراج شده محلل و مدر و قدر

شربتش ۱ تا ۵ گندم است

(ایرسا) — رجوع به سوسن شود (ایسپاتالا) در اسهال

۱۳ نافع است (اکینتک) مرهم ۱۰ در ۱۰۰ در امراض جلدی نافع است

(باب سیم در حرف ب)

(بابونه رومی) اجزاء مستعمله آن شاخهای نورسته است جوشانده
۱ مثقال در ۲۰۰ مثقال آب مقوی معده و کاسر ارياح و مقوی
عصب و ضد تشنج است

(بابونه گاوی) محرک خفیف و مقوی معده و کاسر ارياح است
قدر شربت عرق آن ۶ تا ۲۰ مثقال و دهن اصلیش ۲ تا ۶ قطره

(بادام تلخ) تالع تب و کشنده حب القرع است مقدار دهن
خالص او چهار گندم تا ۱ گندم است

(بادام شیرین) ملین و مقدار دهن آن ۳ تا ۶ مثقال است
آب آهک ۳ مثقال روغن بادام شیرین ۲ مثقال عصاره افیون
۲ گندم مالیدنش در شقاق پستان مستعمل است

(بادآورد) که از اثر کنه البیضاء نیز گویند مسحوقش بمقدار
۱۰ تا ۲۰ نخود معرق و تالع تب است

(بادرنجبویه) محرک و مفرح قلب و معرق و ضد تشنج و جوشانده
او ۱۰ در ۱۰۰۰ است

(بادیان ختائی) محرک و نافع معده و قدر شربت مسحوق
آن ۵ تا ۲۰ نخود و جوشانده اش ۱۰ در ۲۰۰ است

(باربا) ۱۵ تا ۶ قطره عصاره مائی برگش در کوفت مستعمل است

(بارهنگ) بر سه قسم است صغیر و کبیر و متوسط قابض خفیف است

(باریجه) محرک و ضد تشنج و قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود است

(باقلای سنت اینیاس) ماده عاملش استرکنین است بمقدار نیم گندم
تا ۵ نخود در تب نافع است

(باقلای کالابار) ماده عاملش ازرین است مسحوقش در داء الرقص
و آنات ارتعاش و کزاز ۱ تا ۶ گندم مستعمل است

(برات دو بیسموت) مانند نیترات دو بیسموت است

(برات دو سود) حلال و قابض و در تفرق اتصال نافعست قدر
شربتش ۱۰ گندم تا ۲ نخود در فارنج محلول ۲ تا ۴ در ۱۰۰ اش معمول است

(برات دو کینین) در ۳ جزء آب سرد محلول تالع تب
و ۵ نخود آن معادل ۳ نخود کنه کنه است

(برات دو لیتین) ۵ تا ۱۰ گندم آن در حصاة نافعست

(برات دو ماکه) غیر معمولست (بریزیل) ماده عامل رنگ و تالع تب

(برومور دو پطاسیم) قدر شربتش را ابتدا متدرجاً از ۱۰ و ۲۰
برد مثقال رسانیده مسکن عمومی در آنات عصبانی و صرع
و اختلال رحم و بی خوابی نافع است

(برومور دوتیل) در آب قلیل الانحلال در الکل محلول و مسحی کننده

(برومور دو سینک) بمقدار سم الفار معمولست

(برومور دو رنگ) در آب و الکل محلول قدر شربتی ۲ تا ۱۰
گندم و در خارج زیادتر و در صرع نافعست
(برومور دو استرنسیم) مانند برومور دو پطاسیم است
(برومور دو فر) قدر شربتی ۵ تا ۱۰ نخود تا بلغی و در احتقان رحم
و سیلان مهبل و تومرهای فنازیدی و امراض توبرکولی مستعمل است
(برومور دو کامفر) در آب غیر محلول در الکل و اتر محلول قدر
شربتی ۱۰ گندم تا ۷ نخود ضد تشنج و مسکن و منوّم است
(برومور دو مرکور) مانند برمیدرات دو مرکور است (برومور دو نیکل)
بمقدار نیم تا ۱ گندم در صرع مفید است
(برومور فرم) مایعی است بی رنگ که منظر و طعمش مانند کلروفرم است
[illegible] و قرمز رنگ شده تجربت [illegible] دراد نده
(برمیدرات دو کینی) در نیم برابر وزن خود آب محلول است
حب و کندی و زرقی زیر جلدی از ۵ گندم تا ۵ نخود در
حمیات غیر الملاری نافع است
(برمیدرات دو مرکور) قدر شربتی ۲ تا ۱۰ گندم در سیاه زخم
نافع است (برمیدرات دو مرفین) از کلریدرات دو مرفین
محلول‌تر و زرقی زیر جلدی ۱ در ۵۰ و قدر شربتی
۱ میلی گرم تا نیم گندم و منوّم است

برنج

(برنج) ملیّن و ضد اسهال و مطبوخش ۵۰ در ۱۰۰۰ و مسحوقش
برای غذای دیابتیدها بدون ضرر است با مرافع [illegible] بکار است
(برنجاسف) اجزاء مستعمله آن برگ و غنچه و ریشه اند قدر شربت
مسحوقش ۱۰ تا ۲۰ نخود و عصاره‌اش ۵ تا ۱۰ نخود و جوشانده‌اش
۲ مثقال در ۲۰۰ مثقال آب و شربت ساده یا مرکبش ۴ تا ۱۲ مثقال
در ع تا ۲۴ مثقال آب مقطر است مقوّی و محرّک و مدرّ طمث
و در احتقان رحم معمول است
(بروسین) شبه قلیائی که جوهر است در فلج نافع و قدر شربتی
نیم گندم تا ۳ گندم است
(بزر البنج) مخدّر و قدر شربت مسحوقش ۲ تا ۱۰ گندم و جوشانده
اش ۵ نخود در ۲۰ مثقال آب و عصاره الکلی‌اش ۱ تا ۴ گندم
و صبغتش ۵ تا ۱۰ قطره و شربتش ۲ تا چهار مثقال کشیده سیگار
برگ آن در ضیق النفس و سرفه‌های عصبانی نافع و معمول و ماده
فاعلش هیوسیامین است
(بزرک) ملطّف و در [illegible] بکار است قدر شربت [illegible]
[illegible] تا [illegible] و جوشانده‌اش ۱۰ در ۱۰۰ است و [illegible] مسهل است
(بشباشم) برگ جوز بویاست محرّک و معطّر و در [illegible] نافع
(بسّد) عبارت از ریشه مرجان است

(ابنغاكي) مرخي ومفتح وقند زنله داخل محمود ليست (الچم) مقوي وتابض است

(بلادر) عبارت از لفاح دست اجزاء مستعمله آن برگ وریشه و ماده عاملش اتروپی حذر و قند تسکین در ضیق النفس وسیاه سرفه وداد جاع عصبانی نافع است قدر شربت مسحوقش خمس گندم تا ۴ گندم وعصاره مائیه اش خمس گندم تا ۲ گندم وعصاره الکلیه اش خمس گندم تا ۱ گندم وصبغ الکلی اش ۲ تا ۱۰ قطره وشربتش ۱ تا ۶ مقال وجوشانده برگ خشکش نیز مستعمل است ومرهمش ۱۰ گندم عصاره در ۶ مقال پیه است

(بلادر) محرک ومقوی ودر امراض کبدی ودردهای مزمن نافع قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود است (بلادین) شبه قلیائی آن است

(بلسان ابو دیکتوک) جایول ۶ مقال کافور ۲۸ مقال امریکائی ۲۰ مقال دهن فرار اکلیل الجبل ۱۲ مقال دهن سعتر ۴ مقال الکل ۹۰ درجه ۵۰۰ مقال دلک وطلای آن در پیچیدگی مفصل وداد جاع رماتیسم نافع است

(بلسان برو) بدلی نزله نافع است

(بلسان تراکلیس) برگ تازه بلادر وبرزالبنج وتاجریزی وتوتون وفتفاتی وتاتوره از هر یک ۳۰ مقال برگ خشک اکلیل الجبل وسنداب وبهمن احمر وغنچه خشک رفتت

ورزونا

ورزونا ومرزنجوش ونعناع نلفلغ وهر نارچوه ۵ وسعتر ودکل الطوخودوس وگل اقطی از هر یک ۱۰ مقال روغن زیتون ۱۰۰۰ مقال مسکن وبرای دلک وطلا معمول است

(بلسان تلو) قدر شربت مسحوق وقرص وحبش الخود نیم تا ۱۰ نخود وصبغش ۲۰ تا ۱ مقال وشربتش ۱۰ تا ۲۰ مقال محرک وبدرر است

(بلسان فیرکرواز تی) ترباتی ۱۰۰ مقال سقز ادی وتاکاماک وکهربا وصمغ سائله وباریکه وترکیا وتخم تیجا النار از هر یک ۳۰ مقال صبر وریشه خولنجال وریشه زنجبیل وریشه جدوار هندی ودارچینی وبیخک وجوز بوا وبرگ سکطرامشیع از هر یک ۱۰ مقال الکل ۸۰ درجه ۶۰۰ مقال مدت چهار روز در الکل خیسانده بعد صاف کنند تا ۵۰۰ مقال بلسان فیدرمانی که بدست آید محرک ودلکش در اوجاع معاصل مزمن نافع است

(بلسان کانادا) قدر شربتش ۲ گندم تا ۱ نخود در نزله مزمن مثانه مفید

(بلسان کوماری) ریشه حشیشه الملائکه ۲ مقال غنچه هر نارچوه ۴ مقال الکل ۸۰ درجه ۱۴۴ مقال مدت هشت روز خیسانده بعد صاف کنند ۲ مقال مرکیا و ۲ مقال کندر افزوده باز هشت روز خیسانده ۱۲ مقال بلسان تلو و ۱۲ مقال صمغ لک

۱۶

و ۲ مثقال صبر زرد بران افزوده جمعاً ۱۰ روز خیسانیده بعد
صاف نموده در جلاهات بنزین قدحات بکار برند
(بلسان مکه) عبارت از تربانتی است درخت بلسان مکه است
(بلوط) دارای نشاسته و شی تنی است بلوط های شیرین بوداده
مسحوق بواسطه جوشانیدن یا محلول کردن با آب جوش قهوه مطبوخی دهند
که نافع معده و غیر محرک در اسهال مزمن اطفال به نهایت مفید است
(بلوط الارض) محرک و تلخ و مقوی است قدر شربت عصاره آن ۱۰ تا ۲۰
نخود و مسحوقش ۱۰ تا ۳۰ نخود و جوشانیده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است
(بنزوک) مقوی قلب نوبه و بجای کینه کینه مستعمل است قدر شربت
او ۱۰ تا ۱۵ گندم است
(بنزوات دو سود) مانند بنزوات دومونیاک است
(بنزوات دو کلسیم) ۱ تا ۱۰ نخود آن در نقرس و حصات برای [illegible] مفید است
(بنزوات دولیتی) ۱ تا ۱۰ نخود آن در حصات بولی نافع است
(بنزوات دومونیاک) ۱ تا ۱۰ نخود آن در نقرس و سیاه سرفه
و دیفتری معمول است
(بنزین) کشنده حیوانات طفیلی ذره بینی است شست و شوی آن [illegible] مفید است
(بنفشه) جوشانیده و شربتی از آن ترتیب میدهند که برای سرفه مفید است
(بنفشه سفید) مصلح و ضد خفقان و بمقدار زیاد مسهل و مقی است
جوشانیده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ و شربتش ۴ تا ۲۴ مثقال است

بنگ سفید

(بنگ سفید) نباتی است مسکن و نافع سینه که جوشانیده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است
(بوراژ) محرک و تابنی قدر شربت مسحوقش ۱ تا ۲ مثقال و مطبوخش
سی در هزار است (بوسه) رجوع به برازت رجوع شود
(بوشو) جوشانیده او ۲ مثقال در ۲۰۰ مثقال آب و مقدار صبغ اش
۵ تا ۳۰ نخود است مدر و مقوی و ضد تشنج است
(بوکرنی) شبه قلیائی است که در پوست ثمر [illegible] موجود است تابنی خفیف
و قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۵ نخود است (بوماوران) اسم بر تکائی ریوند است
(بهمن) غنچه آن محرک و مقوی و جوشانیده اش ۲ در ۲۰۰ مثقال است
(بیافی الیبفی) تریاق سموم معدنی و برای اسهال نافع است
(بی تارترات دو پطاس) قدر شربت محلول آن ۴۰ نخود تا ۶ مثقال
مسهل و مدر است
(بیر) پوستش دارای سالیسین است تابنی و قاطع تب
و قدر شربت مسحوقش ۵ تا ۱۰ نخود است (بیرالخیر) عبارت از کربنات دوپطاس است
(بیدمشک) عرقی از آن ترتیب میدهند که برای سوختگی بعضی
ترشحات بکار است (بیرگیاه) رجوع بمره شود
(بی کربنات دوپطاس) محلل حصات و ضد حموضت و نقرس و قدر
شربتش ۵ نخود تا ۱ مثقال است
(بی کربنات دو سود) ضد حموضت و ضد حلل حصات و مدر و
برای هضم نافع است قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۲ مثقال است

(بی کربنات دو پطاس) ضد کوفی و محرق قدر شربتش نیم تا ۱ گندم است
(بی کلرور دو مرکور) رجوع برابر اکسید شود (بی برور دو مرکور) ضد
کوفی و قدر شربت آن ۵ تا ۲۵ میلی گرم است

(باب سیم در حرف پ)

(پاپاورین) منوّم و قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم ولی بمقدار زیاد
سمی و سبب تشنّج میشود (پادزهر) بلفظ غیر معمول و بی نام است
(پارالدهید) متضاد استرکنین و منوّم و مقدارش ۱۰ تا ۱۵ نخود است
(پاراگاریو) ترکیبیست که برای دندان معمول و عبارت است
از پوک و کل راس ۲ مثقال و کل تر ترک ۸ مثقال ریشه
عاقرقرحا ۲ مثقال مدّت پانزده روز در تیز الکل ۳۰ دو درم
خیسانیده بعد فشرده صاف نمایند
(پارتی هیا هیستروفوروس) در قروحات معمول و پارتنین که
از این نبات استخراج شده مانند گنه گنه بالمعی تب و در اوجاع
عصبانی معمول قدر شربتش ۲ گندم تا ۵ نخود است
(پاروار براوا) ریشه آن مدر و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ است
(پالمیر) نباتی است که اجزای قرمز ملاّنا منبر محرک و جوشانده اش
۱۰ در ۱۰۰۰ است (پاناما) رجوع به کیلایا سپوناریا نمایند
(پانکراتین) حب پانکراس آن در سوء هضم معمول قدر شربتش
ده گندم تا ده نخود است

پپسین

(پپسین) ماده عامل عصیر معدی در بی اشتهائی و سوء هضم
و نقاهت معمول قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۵ نخود است
(پتریک) رجوع به وازلین نمایند (پرالم مررکن) مدر و ملیّن
و ضد تشنج است

(پرفلین) در آب غیر محلول و در الکل محلول است مسهل
و در پتریت و ... معمول قدر شربتش خمس گندم تا ۱ گندم است
حبّ آن / پرفلین یک گندم سحوق زنجبیل ۱ گندم عسل بمقدار کافی
صد حب نمایند صبح و عصر یک حب در پتریت بدهند
(پراکسید دو منگنز) ضد کلروز و مدر طمث قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم است
(پو پی لدیای) امزناک مرکبی است که بالطبع در بعضی نباتات موجود
مقدار محلول و شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود در امراض روماتیسم
و نقرس مستعمل است
(پرتقال) ضد تشنج و مبرد است الکلاتوره اش ۱ تا ۴ مثقال
و دهنی فرارش ۲ تا ۵ قطره و پوستش ۱۰ نخود تا ۴ مثقال است
(پروتو اکسید دو ازت) در نوف الدم رحمی و صرع معمول
قدر شربتش نیم گندم تا ۲ گندم است
(پروتو یدور دو فر تیدرات) جسمی است که دارد اکسید را تجربه کرده
و برای دفع مسمومیت اغلب از سموات فلزی بکار است قدر شربتش
۲ تا ۸ گندم

(پروتو کلرور دوفر) حدیدی و قدر شربتش ۲ تا ۶ گندم است
(پروتو کلرور دو مرکور) که از کالومل و رسوب ابیض نامند در
آب و الکل غیر محلول است قدر شربتش ۲ گندم تا ۵ نخود و مسهلش
۲ نخود در ۶ مثقال پیه است محلل و معرق و مسهل و مدر بزاق
و دافع کرم و ضد کوفت است وقتیکه کالومل استعمال شود باید از
کلرورهای قلیائی و ادویه حامضه احتراز نمود تا مبادا مبدل به سوبلیمه شود
(پروتو لاکتات دوفر) در آب محلول و در الکل قوی غیر محلول
قرص های الکلی و حب های ۲ گندمی آن در کلروز معمول است
(پروتو یدور دو مرکور) ضد کوفت و قدر شربتش ۱ تا ۲ گندم است
(پروسیات دوتان) ضیانور اش ۱۰ در ۲۰۰ مثقال آب و شربتش
۶ تا ۱۲ مثقال ملطف و برای سرفه مفید است
(پرکلرور دو پلاتین) ضد کوفت و قدر شربتش ۱ تا ۲ گندم است
(پرکلرور دو فر) مقوی و قاطع الدم قوی قدر شربتش ۵ تا
۲۰ نخود است خالص آن قابض و محرق و غلیظ و ترکیبش ۵
تا ۲۰ نخود در ۶ تا ۱۲ مثقال است
(پرکلرور دو فر کینین) جسمی است مرکب از کینین و پرکلرور دو فر
زرد رنگ و بی شکل قدر شربتش ۱ تا ۶ نخود است در کلروز
و دفع دیره القلبیه و غیره مستعمل است

ومخلوط

(پرمنگنات دو پطاس) در ۱۵ اجزاء آب سرد محلول و در
آنات و غیره نادر است قدر شربتش ۲ تا ۴ گندم در ۲۰۰
مثقال آب و در خارج محلول ۱ در ۵۰۰ یا ۱ در ۱۰۰۰ آن
مستعمل است
(پطاس محرق) محلول بسیار رقیق آن محلل عصبات و ضد
خنازیر و مدر و در خارج محرق است .
(پیتریین) از پوست ریشه انار استخراج شده برای دفع
حب القرع نافع قدر شربتش ۸ نخود ولی در اطفال باید استعمال شود
(پلی گالا) که از اعلف شیر نامند محرک و مدر و بمقدار
زیاد مسهل و مقی است قدر شربت عصاره الکلی اش ۱ گندم
تا ۵ نخود و جوشانده اش ۱ در ۱۰۰۰ و مسحوقش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود
(پلی نیا) رجوع به کارانا نانیر (پنیر روی) رجوع به اسید کربنیک شود
(پودونز) جوشانده آن محرک است
(پوست بلوط) دارای مقدار زیاد تانن و اسید گالیک است
قابض و ضد عفونی است و مطبوخش ۱۰ در ۱۰۰ است
(پوست کنه کنه) مقوی و قاطع تب و قابض و بر سه قسم است
خاکستری و زرد و قرمز ولی بر حسب تانن که دارد بهتر است

باید پوست کهنه زرد یا قرمز را استعمال نمود مقدار آن
در ۲۰۰ مثقال شراب ۵ مثقال است مطبوخ یا نقوعش ۴
مثقال در ۲۰۰ مثقال و عصاره اش ۱ تا ده نخود و مسحوقش
از ۲۰ نخود تا ۲ مثقال و در خارج برای پاشیدن بروی
جراحات بکار است و نیز شربتی از آن ترتیب میدهند که در
۱۵ جزء ۱ جزء پوست کهنه دالو دهر تا شفی از آن دارد
۱ نخود عصاره است صبغش از درهم ۱ تا ۴ مثقال در خارج
برای سنون در رنگ مو مستعمل است

(پوست نارنج) مقوی معده است که جوشانده و صبغش معمول است
(پی پرنال) در آب غیر محلول و در الکل واتر محلول تالع
تالع است و ضد عفونی و قدر شربتش ۵ تا ۱۵ نخود است
(پی توری) مانند در نوازین است ولی محرک ترشحات است
(پی ریدین) مشتق از قطران ذغال سنگ در آب محلول
و بمقدار ۲۰ نخود تا ۱ مثقال در ضیق النفس معمول است
(پیشی) عصاره سیالش بمقدار ۴ تا ۶ تا ثی با آب
در آفات کبدی و بولی و نزله مزمن یا حاد مثانه نافع
و بسبب سولت فروج عفات کشته و مدر است

(پی کائو) مقوی معده و جوشانده اش ۱۰ نخود در ۳ مثقال آب است
(پی کرامرنیا) قدر شربتش ۲۰ نخود و در کوفت مستعمل است
(پیکروتکزین) ماده عامله مرگ ماهی است نیم میلی گرم تا ۳ میلی گرم از
در صرع و داء الرقص مستعمل است
(پی لوکارپین) ماده فعاله ژابوراندیست در آب قلیل الذوبان و
در الکل واتر و کلروفرم محلول است قدر شربتش ۵ میلی گرم تا نیم گندم
معرق و مدر بزاق است

(باب چهارم در حرف تاء)

(تانسیا) جوشانده ریشه اش ۲ تا ۶ گندم در ۲۴ مثقال آب
و صبغش بمقدار ۶ تا ۱۵ قطره در کوفت و استسقا نافع است
(تاتوره) ماده عامله اش داتورین است که مانند اتروپین است
قدر شربت مسحوقش ۱ گندم تا ۵ نخود و عصاره الکلی اش خمس گندم
تا ۵ نخود و الکلاتوره اش ۱ تا ۶ قطره و صبغ الکلی داتوریش ۱ تا
۱۲ قطره و در خارج جوشانده ۱۰ تا ۵۰ در ۱۰۰۰ است و سیگارت
آن معمول و مخدر و ضد تشنج است
(تاکوبش) عبارت از فرفیون است (تانبول) رجوع به تنبول شود
(تافنیا) صمغ سنترالیست رجوع به آن شود (تاج خروس) تابعی است
(تاجریزی) رجوع بعنب الثعلب شود
(تالین) تالطع نوبه و قدر شربتش ۵ تا ۱۰ گندم است

(تباشیر) شبیه تکلیات فیونی و مخدر است (تبرئه میش) از کوکا گرفته
میشود و استعمال نمایند (تترا کلرور دو کربن) این مایع ابی رنگ و خوش
بو و بی حس کننده و ضد وجع عصابی است
(تران یا ولو بولیش) ریشه اش مقوی قوی و محلل است مطبوخش
۶ مقال در ۱۰۰ مقال آب است
(تربانتین) عصاره سقزی است که از بعض اشجار میگیرند و مرکب است
از عرق یا دهن اصلی و ماده جامد مثل سقز که مرسوم به راتیانج است
قدر شربتش ۲۰ تا ۴۰ نخود است محرک قوی و دافع کرم و در کزاز و ورم
صفاق نفاسی معمول است (تربد) مدر و ضد الکوبوتی است
(تربد بوی) ضد الکوبوتی قوی و ضد نقرس و محرک و مدر و مجرب است
مقدار شربتش ۴ تا ۱۰ مقال و صبغش ۳ تا ۶ مقال و شرابش ۶
تا ۲۵ مقال است
(ترد معدنی) مرهمش در کچلی نافع است ۱۰ نخود در ۶۰ مقال پیه
(ترید نباتی) مسهل شدید است که جوشانده اش ۲۰ تا ۴۰ نخود
در ۲۰۰ مقال آب است
(تریپنی) مدر و دافع ترشحات شعبی قدر شربتش ۲ گندم تا ۷ نخود است
(ترترات دو پطاس اودسود) در آب محلل و در الکل غیر محلل
و مقدار شربتش ۳ تا ۱۲ مقال و مسهل است
(ترترات دو منیزی) مانند سیترات دو منیزی است
د آکه

(ترتزک) نباتی است که قدر شربت عصاره اش ۲۰ تا ۳۰ مقال است
و در اسکربوت معمول و مدر بزاق است
(ترمس) که لغاری یا باقلای مصری نامند مسحوقش برای ضماد معمول است
(ترنجبین) مسهل است (تره) مطبوخ آن برای اماله مسهل معمول است
(تریاق) معجونی مشهور است که تقریبا مرکب از ۶۰ قسم جسم است
و دارای ۲۰ نخود افیون قدر شربتش ۱۰ تا ۲۰ نخود و در وجع معده
و اسهال نافع است
(تریپسین) محلول ۱ در ۱۰۰ آن در آفات دیفتریکی معمول است
(تزریق) تزریقات ترکیباتی اند که باید در احلیل و مثانه
یا مهبل یا در جوف بینی و گوش یا در بعضی مسابر نامعمولی داخل نمود
این عمل را بواسطه اماله تلمبه یا آبدزدک بلوری با آب خالص یا الکل
و شراب و گلسیرین یا با آنکه دارای ملح و دوائی باشد معمول
میدارند و نیز نوع دیگری از تزریق موجود است که انزال تزریق
زیر جلدی مینامند در استعمال چند قطره مایع دوائی را که برای تسکین
وجع بکار است در تبیع سوزنی زیر جلدی داخل مینمایند و این نوع
تزریقات را پراواز مجرا میدارند
(امثله تزریقات) تزریق الکالی سولفات دو زنگ ۱ مقال
آب ۱۰۰ مقال در سوزنک تا نافع است

(نزریق زاج) آب ۲۰۰ مثقال زاج ۲ مثقال در ورم مهبل معمول است

(تزریق تانیقی) آب مقطر ۵۰ مثقال شی نی ۵ نخود در سوزنک مزمن معمول است

(تزریق مکتن بلادن) بلادن و تاتوره از هر یک ۳ مثقال در ۱۴۰ مثقال آب بجوشانند تا آنکه به ۱۰۰ مثقال برسد در اوجاع رحمی معمول دارند

(تزریق مهبلی مسکن) برگ بلادن و برگ بزرالبنج از هر یک ۳ مثقال آب ۱۸۵ مثقال بجوشانند تا حدی که ۱۰۰ مثقال باقی بماند بعد ۱۰ تا ۲۰ نخود لودانم با آن افزایند در سرطان رحم معمول است

(تزریق مرورده) یز ۱۰ نخود محلول اشباع مروردسلیمانی ۲۰ مثقال در قلیل الماء در ماهی بارده و کیسه های نخدان معمول است

(تزریق زیر جلدی سولفات دوزنک) آب ۴۰ مثقال سولفات دوزنک ۵ نخود لودانم ۱۰ نخود در سوزنک مزمن نافع است

(تلق) در اسهال مقدار ۲۰ تا ۴۰ مثقال از او استعمال شود

(تمرهندی) مبرد و مرخی قدر شربتش ۴ تا ۱۰ مثقال است

(تمشک) مرخی و مدرّ و مبرّد است قدر شربت الکلاراش ۲ تا ۶ مثقال است

(تناکو) مقدّر و مسهل در کلبه و حربت نافع امالهٔ آن دافع حبّ القرع است قدر شربت مسحوقش ۱ تا ۲ گندم و جوشانده ۱ در ۱۰۰ آن برای اماله کافی است

شی نی

(شی نی) در نباتات تانیقی الطعم محدی است قدر شربتش ۱۰ تا ۲۰ نخود است تانیقی و در نزف الدم و نفث الدم و اسهال و سیلان ابیض و حمیات دبل و ضعف و قولنج کلیوی و استسقاء لحمی معمول و تریاق شبه قلیائیات است

(شی نات دو بلیب) مجفف و مرهمش ۱۰ در ۵۰ است

(شی نات دو کینین) در عرق و تب سلاطین مانند مرهمش مانند کنه کینه

(شی نات دو مرکور) ضدّ کرمی و قدر شربتش ۴ تا ۶ گندم است

(توت ذکیه) تانیقی و مدرّ و محرّک است مطبوخش ۲۰۰ در ۱۰۰۰ و الکلراش ۲ تا ۶ مثقال است (تیزاب) رجوع به اسید ازتیک شود

(تیمول) در آب قلیل الانحلال و در الکل محلول است محرّق قوی و استعمالش مانند اسید فنیک و اسید سالسیلیک

(باب پنجم در حرف جیم)

(جاوشیر) ضدّ تشنّج و مخرج بلغم است (جدوار) نباتی است که ادرار از زنبات و نفاس ماه و بدین مانند محرّک است

(جوز الحمام) گوبلشر) مقوّی معدی است که برون قبوضت و نافع معده مانند جنطیانا معمول است مسحوقش ۱۰ گندم تا ۲۰ نخود و جوشانده و مطبوخ و نقوعش ۱۰ تا ۲۰ نخود در ۵۰۰ مثقال آب و متدار صنعتش ۱۰ تا ۲۰ نخود و شربتش ۴ تا ۵ تا ۱۰ آش خوری و شرابش ۲۰ تا ۳۰ مثقال است

(جعفری) ریشه‌اش مفتح و محرک و برگش محلل و محرک و میوه‌اش
کاسر الریاح است و جوشانده ریشه‌اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و مسحوق برگش
۱۰ نخود و شربتش ۳ تا ۴ قاشق است
(جعفری فرنگی) مطبوخ ۱۰ در ۱۰۰۰ اش مدر و مدر طمث و در ورم پستان نافع است
(جلبث) مسهل است شدید که قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود و سفوف اش
۱ تا ۱ نخود و نیم است و هم صمغ ساده و مرکبی از آن ترتیب میدهند که
عبارت از عرق المانی است و قدر شربتش ۱ تا ۴ مثقال است
(جنطیانا) ریشه زردیست که طعمش تلخ و دارای دهن ثابت و
جنطیانین است سرسلسله ادویه تلخ مقوی و غیر قابض است مسحوقش ۱۰
گندم تا ۲۰ نخود و جوشانده اش ۵ در ۲۰۰ و عصاره اش ۵ تا ۲۰ نخود
و صبغش ۱ تا ۱ مثقال و نیم و شربتش ۴ تا ۱۰ مثقال و شرابش ۴
تا ۲۰ مثقال مقوی و نافع معده و تالم تر است

(جند بیدستر) قدر شربت مسحوقش ۱۰ گندم و صبغش ۱۰ نخود تا
۱ مثقال ضد تشنج و مدر طمث در اختناق رحم و مالیخولیا نافع است
(جو) مطبوخ ۱۰ در ۲۰۰ آن ملطف و مبرد است (جوز السرو) قابض است
(جوز بوا) مقوی و محرک و جزء ترابی است قدر شربت مسحوقش ۱ تا ۲ نخود است
(جوز ماثل) رجوع به تاتوره شود (جوهر کرم) رجوع به اسید استیک شود
(جوهر گوگرد) رجوع به اسید سولفوریک شود (جوهر نمک) رجوع به اسید کلریدریک شود

بارتنگ

(باب ششم در حرف چه)

(چای) دو قسم چای عمده موجود است یکی سیاه و دیگری سبز و نیز اقسام
دیگر موجود هم که چندانکه متعلق بطرز تهیه و ترتیب آنها با مختلف است
اشجار سبز آنها نیستند چای دارای تانن و کافئین و دهن فرار و مولد مدر است
محرک و نافع معده و جوشانده اش ۲ تا ۴ مثقال است (چوب چینی) مانند عشبه است

(باب هفتم در حرف حا)

(حب الدیس) محرک و قابض است (حب ازیانیک) رجوع به محلول فولر شود
(حب السلاطین) رجوع به کرچک مسهل شود (حب الوشر) رجوع به اذرس شود
(حب الدهک) که از انواع عذبه تا مسهل ملین است
(حب اذرش) صبر و ریوند از هر یک ۴ مثقال عرق زاریانه
۵ نخود صابون سفید ۲ مثقال ۱۰۰ حب بسازند روزی ۱ تا ۲ حب در هر ... مسهل
(حب ایرس هیمار) صبر ۲ مثقال عصاره کهنه ۱ مثقال دارچینی ۱۰ نخود
صابون مقدار کافی ۱۰۰ حب بسازند ۱ تا ۲ دانه قبل از غذا مسهل
(حب الشیان) بفارسی تخم نیلوفر نامند مسهل است
(حب الغار) روغنی از آن میگیرند که دلکش در روماتیسم نافع است
(حب بلادکار) هر حبی دارای ۱ گندم زرد فرنگی ... روزی ۲
تا ۶ حب در فقاز که ... (حب بلسان) محرک است
(حب بی تورش) صبر زرد مسحوق ۲ مثقال رب ریوند ۲ مثقال

(اشق) ۲ مثقال سرکه سفید ۱۲ مثقال حبهای الخودی ساخته و ۳ تا ۶ دانه بر سینه بستر گذارند

(حبق التمساح) نعناع بری یونانی نهری نامند محرک و مقوی است

(حب مغلین) عصاره الصمغ بزر البنج و سنبل الطیب داکسید سرب زرد

از هر یک ۲ مثقال ۲۰۰ حب بسازند ۱ تا ۲ حب در اوجاع عصبانی بخورند

(حب والم) کربنات سرب و کربنات دو پوتاس ۱۰۰ مثقال از هر یک

عصاره جو ۶ مثقال شربت قند مقدار کافی حب‌هائی الخودی ساخته روزی

۲ تا ۱۰ حب در کلوروز بدهند

(حب هلو تریس) زاج ۲ مثقال دم الاخوین ۱ مثقال گلقند مقدار

کافی حب‌های ۳ گندمی ساخته روزی ۴ تا ۱۰ در نزف الدم بدهند

(حسن لبه) محرک و مدر شربتش الگندم تا ۱۰ الخود و صمغش ۱۰ تا ۲۰ نخود

(حسن یوسف) عبارت از مرزنجوش است. دو سه‌روت لیک

(حشیش) محرک و مدر است عصاره‌اش ۱۰ تا ۲۰ نخود و حشیشی

که ماده عامله آن است ۱ تا ۲ گندم و صمغش ۱ در ۹ ۱۰ تا ۲۰ قطره است

(حشیشه الدود) مسهل و مقی است

(حشیشه الزجاج) نباتی است که ماده عامله آن نترات است مدر و ملین

و جوشانده‌اش ۲۰ در ۱۰۰۰ است

(حشیشه السعال) نباتی است ملطف و نافع سرفه و جوشانده‌اش ده در هزار است

(حشیشه الربو) نباتی است که برای سرفه و نزله نافع است

حشیشه الطحال

(حشیشه الطحال) نباتی است که برگ آن برای سرفه نافع و حلال حصاة است

(حلزون) الکل آن در آفات سینه و جرب نافع است

(حماض) که از انواع ترشک نامند مبرد و مدر و جوشانده‌اش ۱۰ از ۱۰۰۰ است

(حناء) ریشه‌اش تا بغی و برگش برای مرضی قروحات و برای

رنگ کردن دست و پا و مو در ایران متداول است

(حنظل) مسحوق و حب و شربتش از ۴ تا ۱۰ گندم و عصاره‌اش

از ۲ تا ۱۰ گندم و مسهل بسیار شدیدی است در استسقاء و دیگر امراض مزمنه استعمال شده

(باب هشتم در حرف فا)

(فارشتر) ۱ تا ۲ مثقال ریشه آن را که هفته گرم پخته نمایند برای چهار

شب نوبت در فدوسنطاریا بدهند (فارفک) مدر و مفتح است

(فانق الذئب) ریشه و برگش معمول تازه آن از خشک قوی‌تر است

مدر است مسحوق ریشه آن نیم گندم تا ۴ گندم است الکل آن و ره یا

صمغ آن از ۵ تا ۲۰ نخود در آب ریخته ۱۰ تا ۲۰ قطره میدهند

سمی و مخدر در درد ماتیسم مزمن و نقرس و حصات داد و جاع عصبانی

و نفخ معدیه و سعوه ضد است

(فانق الکلب) مثل دیگر است معمول عصاره‌اش خمس گندم

تا ۲ گندم و صمغش ۵ نخود تا ۱ مثقال و شربتش ۲ تا ۶ مثقال است

مسهل شدید و مدر و در نقرس و درد ماتیسم نافع است

(فانیق المثمن) صمغ آن در امراض دری معمول و در ادراج عصبانی دراز موضعی

(فبارس) جوشانده ۱۰ در ۱۰۰ آن یعنی کل آن برای رفع سو هضم است
برگشته برای اماله و ضماد و غسول بکار میرود

(فرپیتی سبز) قدر شربش نیم گندم و در امراض جلدی استعمال شده است

(فرپیتی سفید) مسهل شدید و مقی و قدر شربش نیم گندم تا ۲ گندم است

(فردل سفید) مرقی و قدر شربش نصف تا ثلثی آن فردلست

(فردل سیاه) قدر شربش ۱۰ نخود تا ۲ مثقال محرک و مقی و معرق و در اسکوربوت
نافع است (فردل بری) اثرش کمتر از فردل سیاه است

(فرما) ملطف و برای سرفه سودمند جزء اثمار هندیست مطبوخش ۵۰ در ۱۰۰۰

(فرنوب) مرقی و ملین است (قثب الهر) رجوع به کاسیا شود

(فشتاش) جوشانده ۲۰ در ۱۰۰۰ آن برای اماله و شست و شو
و آبزدگی معمول منذر و مسکن ضعیف است

(فصیة الثعلب) مقوی غذائی است (فلنج) نباتی که مدر و مسهل صفراست

(فلفل) ملین و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و شرابش ۳۰ در ۱۰۰۰ است
و در خارج مطبوخ ۳۰ در ۱۰۰۰ آن مستعمل است (فلفل هندی) مانند

(فونجان) محرک و معطر و مشابه زنجبیل قدر شربت مسحوقش ۱۰ تا ۲۰ نخود است

(فلفل سیاه و نان) در الکل محلول قدر شربش ۵ نخود تا ۲ مثقال تا لینی و سه نماینده فلفلست

(فیار) ملطف است

باب نهم در حرف

(باب نهم در حرف دال)

(دار اشکنه) ضد کوفتی و ضد عفونی قوی است قدر شربش ۳ تا ۵
میلی گرم محلول و تزریقش ۲ در ۱۰۰۰ است

(دارتی) اسم تاری طرطرست که اکنون غیر معمول و بجای آن تیزاب استعمال شود

(دارچینی) محرک و ضد تشنج و قدر شربت مسحوقش ۱ گندم تا ۱ مثقال
و عرقش ۲ تا ۱۲ مثقال و جوشانده اش ۸ در ۱۰۰۰ و صبغ او ۲ مثقال
و الکلاتش ۱ تا ۳ مثقال و شرابش ۶ تا ۱۲ مثقال است

(دافنی) در تب خال و جرب و کوفته نافع است قدر شربت
ریشه اش ۲۰ نخود تا ۱ مثقال و عصاره الکلاتش ۱ تا ۲ گندم است

(دامیانا) مقوی باه و مدر است جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ و صبغش معمول است

(داناتیس) عصاره تازه اش برای التیام جراحات سودمند و مطبوخ
۲ در ۲۰۰ آن مقوی و قاطع تب است

(درخت انار) پوست ریشه اش دافع کرم است برای این کار
۱۲ مثقال آن را مدت ۱۲ ساعت در ۲۰۰ مثقال آب سرد خیسانده
بجوشانند تا آنکه نصف شود صبح ناشتا به سه نوبت بدهند

(درخت آلو) میوه آن مرقی ضعیف است (درخت بلوط) رجوع به پوست بلوط شود

(درخت تبریزی) برعوم آن ملتئم نماینده جراحات و ضد بواسیر است

(درخت زیتون) ریشه و برگش قاطع تب و روغنش مغذیست

قدر شربت عصاره‌اش ۵ تا ۱۰ نخود و روغنش ۶ تا ۱۲ مثقال

(درخت صنوبر) پوست درخوم آن را در سرفه و نزله برای استعمال کنند

(درخت گردو) برگش تالبفی و مقوّی است و ضدّ خنازیری و پوستش در ریه تا ۵۰

و بثرهٔ زردی نافع است در ورانش جوشانده ۲ در ۱۰۰۰ و در خارج مطبوخ

۵۰ در ۱۰۰۰ آن مستعمل است

(درشمنه ترکی) قدر شربت سحوقش ۵ تا ۱۵ نخود است و نزد نقلها

کوچکی از ترتیب میدهند که دافع کرم است شبه قلیائی کسر الدلا استعمال

رفع به سی تونی شود (دم الدفین) برجع بجلی بیادشان شود

(دکسترین) عبارت از نشاسته ایست که به ۱۵۰ تا ۲۰۰ درجهٔ حرارت

رسانند در جراحی اجزا با آب کم حل کنند و عرق کافوری بران

افزاینم برای جراحت بندی شکسته ۴ لکه بیرزد (دنبلان) مقوّی باه است

(داروی رانر) اثر بر الفوریک ۶ مثقال آسانس تربانتین ۴ مثقال

روزی ۱ تا ۲ مثقال در امراض کبد تجویز نمایند

(دون داکه) شبه قلیائی آن دون داکین است مقدار کم او مانند

مقدار زیاد کینه کنه اثر میکند و تالبفی است

(دیاستان) بمقدار ۲ تا ۴ گندم در رعهٔ هضم نافع و مستعمل است

(دیژیتال) مسحوق برگش از ۱ تا ۴ گندم و نقوعش ۶ گندم در ۲۰

مثقال آب و جوشانده‌اش ۱ در ۲۰۰ و شربتش ۱ تا ۳ مثقال و عصاره

مائیش ۲ تا ۶ گندم و عصارهٔ الکلی‌اش ۱ تا ۴ گندم و صبغش ۱۰ تا ۴۰ قطره

کلی دوا رد

سکّن و مقوّی قلب و مدرّ شدیر است (دیژیتالین) مادهٔ عامل

دیژیتالیست در آب غیر محلول و در الکل محلول است و بواسطه

جوهر کوکو سبز رنگ میشود و نقل امیلگرمی تا ۵ میلگرمی آن در امراض قلب نافع است

(باب دهم در حرف ذال)

(ذرّت) مدرّ و جوشانده‌اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است (ذرونج) محرّک

و منفّظ و مقوّی باه است قدر شربت سحوقش نیم تا ۱ گندم و صبغ

آن ۱ تا ۵ قطره است ولی خطرناک است (ذغال) جاذب و

ضدّ عفونی و قدر شربتش ۱ تا نیم اَش فوری در خارج برای غلاف دشتی و نوزاد

(مُنوله آن) مسحوق ذغال ۴ مثقال مسحوق پوست گنه‌گنه ۲ مثقال جوهر نعنا ۶ چکه

(باب یازدهم در حرف راء)

(راتانیا) تالبفی شدیدیست قدر شربت مسحوق آن ۵ نخود تا ۲ مثقال

و عصاره‌اش ۱۰ گندم تا ۱ مثقال و جوشانده‌اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و صبغش ۱ تا ۴ مثقال

و در خارج مطبوخ ۵۰ در ۱۰۰۰ آن معمولست

(رازک) مقوّی تلخ و مخدّر و مسکّن است دارای اسید فنیک و دهن فرّار

و ماده تلخی مررم به لوپولین است جوشانده‌اش ۱۰ در ۱۰۰۰ و عصاره‌اش ۶ گندم

تا ۱۰ نخود و شربتش ۴ تا ۲۰ مثقال و در خارج ضماد آن مستعمل است

(رازیانج) مشتّع و کاسر الریاح و مدرّ است اجزاء مستعمله آن برگ و ریشه و تخم است

مقدار دهن فرّارش ۱ تا ۱۰ قطره و جوشانده‌اش ۱۰ در ۱۰۰۰ و در خارج ضماد در سرمه مستعمل است

(راتیانی) مربوب تقطیر تربانتین است مسحوق آن را در خارج برای اسهال زخم‌ها الدم

بکار میبرند

(راتینج) ماده عاملش ایزلینی است مقوّی و محرک و معرّق است مطبوخ آن
۵۰ در ۱۰۰۰ و عصاره اش ۱ گندم تا ۲ نخود و سحوقش ۱۰ نخود تا ۲ مثقال و حبّش
۱ تا ۴ مثقال و شرابش ۶ تا ۲۵ مثقال است

(رُبّ ریوند) مسهل شدید و دافع کرم و قدر شربتش خمس گندم تا نیم گندم است

(رزرسین) در آب و الکل و اتر محلول است در قرحات کوفتی و خارش
های مرضی است و در سیاه سرفه نیز مستعمل است قدر شربتش ۱۰ نخود تا ۱ مثقال است
و در خارج در مرهم و محلولش بکار است (رُبّ اسفنج) عبارت از [illegible] است

(روغن بادام تلخ) مسهل ضعیف و قدر شربتش ۱۲ مثقال (رُبّ احمر) عبارت از [illegible]

(روغن حب السلاطین) ۱ تا ۳ قطره از او اگر در خمیر نان ریخته بدهند مانند مسهل عمل میکند
و در خارج محمّر و منفّط است (روغن زیتون) زیتون رجوع به حرف زاء شود

(روغن کاذی) (سفید روی) مصرّف و دافع حیوانات طفیلی ذرّه بینی قدر
شربتش ۵ تا ۱۰ نخود و مرهمش در [illegible] نافع است

(روغن کرچک) مسهلیست ملایم که قدر شربتش ۲ تا [illegible] مثقال است

(روغن ماهی) در رماتیسم و خنازیر و در ورم شعب مزمن و در سل ریه مستعملست
قدر شربتش ۱ تا ۴ قاشق قهوه خوری یا چای خوری است

روغن مومیا عبارت از روغن [illegible] نمودن عظام [illegible] شمع [illegible] بکار است

(روناس) در رو ماتیسم استعمال شده قدر شربت سحوقش ۱۰ تا ۲۰ نخود و
مطبوخش ۲۰ در ۱۰۰۰ است (ریباس) ریشه اش بمقدار ۲ تا ۳ گندم مقوی و تا [illegible] نخود
مسهل است (ریحان) که آن را شاه تره نیز نامند محرک و ضد تشنج است

(ریوند) مسهل و مقوی است عصاره اش از ۲ تا ۱۰ گندم و نقوعش ۱۰ در
۱۰۰۰ و سحوقش ۶ تا ۱۲ گندم و لی از ۲۰ نخود بیشتر مسهل است شربتش ۲ تا ۱۰ مثقال

(باب سیزدهم در حرف زاء)

(زاج سفید) قابض و قدر شربتش سحوق آن خمس گندم تا ۱۰ گندم و در خارج
غسل و در زرقیش بکار است (زاج آبی) رجوع به سولفات دو کوئیور شود (غرغره
زاج) زاج سفید ۲ مثقال ماء الشعیر ۳۰۰ مثقال گلقند ۶ مثقال

(زاج مکلّس) پاشیدنش در لحوم زوائد گوشت و نقوعش در چشم مستعمل است

(زبان گنجشک) جوشانده برگش ۲۵ در ۱۰۰۰ و جوشانده پوستش ۱۵
در ۱۰۰۰ مسهل و دافع تب است

(زراوند) محرک و مقوی و قاطع تب و قدر شربت سحوقش ۱۰ تا ۴۰ نخود
و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ است

(زرشک) اجزاء مستعمله آن برگ و ریشه و میوه و ماده عاملش بربری است
مقوی و مسهل و قاطع تب قدر شربتش ۲ تا ۴ مثقال و جوشانده اش ۸ تا ۱۸ مثقال

(زرد چوبه) سحوقش محرک و مدر است (زرنباد) محرک است

(زعفران) محرک و مدر طمث و قدر شربتش ۱ تا ۱۰ نخود است

(زعفران الحدید) حدیدی و قدر شربتش ۱ تا ۱۰ گندم است (زفت) مصرف است

(زنجبیل) سحوقش ۵ تا ۱۰ نخود و حبش ۱۰ نخود تا ۲ مثقال محرک و مصرف است

(زنجبیل شامی) عبارت از راسن است (زنگار) رجوع به استات دو کوئیور شود

(زهره گاو) مقوی و نافع معده و دافع کرم است قدر شربتش ۵ نخود تا ۲ مثقال

(زوفا) اجزاء مستعمله آن غنچه است مسهل سرفه و مخرج بلغم و نافع معده
و کاسر الریاح است قدر شربت عرقش ۱۰ تا ۲۰ مثقال و جوشانده اش ۱۰ در
۱۰۰ و شرابش ۶ تا ۱۲ مثقال است (زنجبیل پرورده) محرک است

(زیبق) ضدّ کرم و مصرّف است قدر شربتش ۱ تا ۲ گندم و در خارج
اجزاء آن را با ۱ یا ۲ جزء پیه مخلوط کنند مرهم و مشمّع و غیره ترتیب میدهند
(زیزفون) برگ و گلش معمول است جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ ضدّ تشنّج
و معرّق است (زیره) محرّک و کاسر الریاح و قدر شربت سحوقش ۵ تا ۲ نخود
(زیره برّی) تخمش از ۱۰ تا ۲۰ نخود و دهنی اصلاد او از ۲ تا ۴ قطره
مدرّ و کاسر الریاح و نافع معده است

(باب سیزدهم در حرف ژ)

(ژابوراندی) اجزاء مستعمله آن برگ و ساق و ماده عاملش پیلوکارپین
معرّق و مدرّ بزاق است عصاره الکلیش ۵ تا ۱۵ گندم و عصاره مائیش
از ۱۰ گندم تا ۵ نخود جوشانده اش ۱۰ تا ۲۰ نخود است
(ژلاتین) از عظام حیوانات استخراج شود ۱۰۰ تا ۲۰۰ مثقال آن را
برای استحمام بکار میبرند
(ژلسیمیوم) اجزاء مستعمله آن پوست و ریشه و ماده عاملش ژلسمین است
قدر شربت سحوقش ۱ تا ۴ گندم و صبغش ۱ تا ۵ نخود دافع تب و ضد وجع اعصاب
(ژانسیان) کهنه از مقوّیات و دافع تب است قدر شربت
سحوقش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود است
(ژکلاندران) عصاره مقوّی است که در امریکا بجای ریوند
معمول است مرفی و ملیّن و مدرّ صفراست قدر شربتش ۲ تا ۶ گندم
(ژنوکاردیا) دهن آن بمقدار ۵ تا ۳۰ قطره در ناخوشی
خنازیر و امراض جلدی نافع و مستعمل است

باب چهاردهم

(باب چهاردهم در حرف سین)

(ساراسینی) در آبله و در سرخجه معمول است مطبوخ و جوشانده اش ۳۰
در ۱۰۰۰ و سحوقش ۴۰ نخود تا ۲ مثقال است
(ساکارین) ماده ایست مشتق از قطران ذغال سنگ که شیرینی او
۲۸۰ برابر قند است در آب قلیل الانحلال و در الکل و اتر و گلیسرین
بیشتر حل میشود در ۲۰۰ درجه حرارت ذوب شده و قدری از آن
تجزیه میشود از بدن بلا تغییر دفع و جذب میشود بهمان قسم در بول دیده
میشود و در اعضاء مخصوصاً در کبد بی اثر است از حیثیت غذایی
قندی و بیحملیش در کبد در شیرین کردن ماکولات و مشروبات
هزاد وران مرضی دیابیطس معمول است
(سالل) مشتق از اسید سالیسیلیک و عطاریست سفید که ضدّ عفونی
و ضدّ رماتیسمی و دافع تب و قدر شربتش ۱ تا ۱۰ نخود است
(سالیپرین) قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود قاطع تب و برای رماتیسم حادّ است
(سالیسیلات دبیسموت) ضدّ عفونی روده و برای اسهال مفید است
قدر شربت او ۱۰ نخود تا ۲ مثقال است
(سالیسیلات دوسود) در ۱۰ جزء آب سرد محلول ضدّ رماتیسم و قدر
شربت او ۱۰ نخود تا ۳۰ نخود است
(سالیسیلات دوکینین) در ۱۰۰ جزء تقریباً ۷۲ جزء کینین دارد
(سالیسین) ماده عامل بید و قدر شربتش ۵ تا ۲۰ نخود و قاطع تب است
(سالیسیلات دولیتین) مانند سالیسیلات دوسود است ولی قلیل الاستعمال است

(سالکی) تا بقی و قند اسهال است و قدر شربت مسحوق آن ۵ نخود
تا ۲ مثقال و جوشانده اش ۵۰ در ۱۰۰ است
(سداب) جوشانده اش ۵ در ۱۰۰۰ و عرقش ۱ تا ده قطره و مسحوقش
۵ نخود محرک و مدر طمث تولیت (سپستان) لعابی و ملطف و مرخی است
(سرزن) تا طع تب و قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۵ نخود است
(سرلیز) رجوع باب سرلیز شود
(سرخس نر) دافع کرم و قدر شربت دهن اتر آن ۱ مثقال تا
۱ مثقال و نیم و مسحوقش ۱ تا ۲ مثقال است (سرکه) تا بقی و ضد عفونی
(سرو کوهی) جوشش معرق و ضد کوفتی و برگ و غنچه اش مسهل و میوه اش
نافع معده و مدر است قدر شربت عصاره آن ۱۰ نخود تا ۱ مثقال و دهنی
زرازش ۲ تا ۶ قطره و جوشانده نخستش ۲۰ در ۱۰۰۰ است
(سعتر) ماده عامله آن تیمول است محرک و ضد تشنج است
(سفوف بیسموت برات) کربنات دو بیسموت ۳۰ نخود برات دو سو ۱ مثقال مانند سفوف
دو بیسموت (سفوف بیسموت ترکیب) کربنات دو بیسموت ۳۰ نخود الیه ...
۲ مثقال مانند نیترات دو بیسموت است
(سفوف بیسموت نیترات) کربنات دو بیسموت ۱ مثقال کربنات دو نیترات ۱ مثقال
قدر شربتش مانند کربنات دو بیسموت و برای وجع معده نافع است
(سفوف دوور معروف به پودر دوور) سولفات دو پطاس ۲۰ نخود
نیترات دو پطاس ۲۰ نخود اپیکا ۵ نخود ترنی ۵ نخود افیون ۵ نخود
[illegible]

قدر شربتش ۱ گندم تا ۲ نخود معرق و برای سرفه نافع است
(سفوف وینی) رنگ زنه و پطاس محرق را سحق و حدیه منعم
و مخلوط نمایند که محرق شدید است (سفید آب) رجوع به کربنات دو پلمب شود
(سقمونیا) مسهل شدید و مدر استسقاء و قدر شربت مسحوقش ۱۰
گندم تا ۵ نخود است و سقزش ۲ تا ۴ نخود و صمغش ۱۰ تا ۲۰ نخود است
(سقنقور) حیوانی کوچک است که قدما مقوی باه پنداشته اند
(سکنجبین عنصلی) سرکه عنصل ۱۰۰ مثقال عسل مصفی ۲۰۰ مثقال قدر شربت
دو تا ده مثقال و مدر است (سکبینج) نباتی است محرک قدر شربتش ۱ تا ۵ نخود
(سکال ارگته) رجوع به ارگو دو سکل شود
(سلفات) روغن ادویه روغنهای سمی است (سلیخه) مانند دارچین است
(سماق) نباتی است که در فتح نیمه اسهال برای استعمال کنند ...
قدر شربت نقوعش ۵ تا ۲۰ قطره عصاره اش ۱ تا ۱۵ نخود و
مسحوقش ۱ تا ۵ گندم است (سم الفار) رجوع به اسید ارسنیو شود
(سنا) مسهل قوی و قدر شربتش ۲ تا ۶ مثقال و اماله اش ۴ تا
۱۲ مثقال و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ و مسحوقش ۲۰ نخود تا
۲ مثقال و صمغ شربتش ۳ تا ۶ مثقال است
(سنبل الطیب) ضد تشنج قوی و دافع کرم و قاطع تب است عصاره اش
۵ نخود تا ۲ مثقال و صمغ الکلی اش ۱۰ نخود تا ۴ مثقال و صمغ اتری اش
۱۰ نخود تا ۴ مثقال و جوشانده اش ۱ در ۱۰۰۰ و مسحوقش ۵ نخود تا ۴

مقال در زهش ۴ مثقال و در خارج مطبوخ ۳۰ در ۱۰۰۰ آن معمول است
(سنتونات دو سود) مانند سنتونین ولی مؤثرتر از آن است
(سندروس) سحوق آن محرک است
(سنتونین) از درمنه ترکی استخراج شده و قدر شربتش در اطفال
نیم گندم تا ۱ گندم و در بزرگان ۱ تا ۲ نخود و دافع کرم است
(سنگ جهنم) رجوع به ازتات دارژان شود
(سنکونیدین) دافع نوبه و قاطع تب قدر شربتش ۱ تا ۴ گندم است
(سو ازتات دو بیسموت) ضد عفونی در اسهالهای دانات سده نافع است
قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۲ مثقال و در تزریق ۱۰ در ۲۰۰ است
(سو استات دو پلمب بازیک) (عصاره زحل) مایع است بی رنگ که
برای غسول و قطور و تزریق محلول ۲۰ در ۱۰۰۰ آن معمول است
منقبض و قابض است (سربیمه) رجوع به برار شکنه شود
(سورنجان) مانند خانق الکلب ولی غیر معمول است (سنگ سلیمان) دادر شکنه
(سوس) مطبوخ آن ۲۰ در ۱۰۰۰ و سحوقش برای ساختن حب معمول
ملطف و برای سرفه نافع است
(سنی برگ) عطر آور و مسهل خفیف و در امراض تبی مستعمل است
عصاره مایعش ۵ تا ۱۵ نخود و سحوقش ۱۰ نخود تا ۲ مثقال و جوشانده اش
۲ تا ۴ مثقال است
(سو کربنات دو فر) عبارت از زعفران المریخ است (سود محرق) محرق است

سولفات دو کینین

(سولفات دو کوئیور) مانند امتیک و قطورش ۱ گندم در ۴ مثقال آب است
(سولفات دو زنک) قطورش ۵ نخود در ۴ مثقال آب است و حدقه را منقبض میدارد
(سولفات دلومین اِ دو پطاس) عبارت از زاج است
(سولفات دو استرکنین) سمّی و منشّط مانند اعمال نماید قدر شربتش ۱ تا ۱۰ میلیگرم است
(سولفات دو پطاس) منقّی و مسهل خفیف و قاطع شیر قدر شربتش ۲۰ تا ۴۰ نخود است
(سولفات دو زنک) که از زاج سفید نیز خوانند قابض و ضد تشنج و مقّی است
قدر شربتش ۳ تا ۵ گندم ضد تشنج و ۱۰ گندم تا ۵ نخود مقی است و در خارج
۲ تا ۱۰ گندم آن را در ۲۰ مثقال آب ریخته برای قطور بکار برند و ۱۰
گندم تا ۱۰ نخودش را در ۲۰ مثقال آب ریخته برای تزریق معمول است
(سولفات دو سنکونین) قاطع تب و قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است
(سولفات دو سود) مسهل است معروف به نمک گلوبر که قدر شربتش دو
چهار تا دوازده مثقال است
(سولفات دو فر) که از زاج سبز نامند در آب محلول و در الکل
غیر محلول است قابض و مقوّی و قدر شربتش ۱ تا ۱۰ گندم و در خارج
۱ نخود در ۴ مثقال آب برای قطور و تزریق بکار است
(سولفات دو کدمیوم) برای قطور و تزریق و مرهم معمول است

قطور آن) سولفات دو کدمیوم الخذ کلاب ۹ مثقال لودانوم ۱۰ تا ۲۰ نخود

زرقی آن) آب مقطر ۶ مثقال سولفات دو کدمیوم ۱ تا ۱۰ گندم است

مرهم آن) پیه ۳ گندم سولفات دو کدمیوم ۲ گندم

(سولفات دو کوپور) که آن را زاج آبی خوانند ضد تشنج و دافع تب

و ۳ تا ۶ گندم او مقوی است معمول و قطورش ۱ نخود در ۴ مثقال آب است

(سولفات دو کوپور امونیاکی) قابض و مدر و ضد تشنج و قدر شربتش ۳ تا ۴ گندم است

(سولفات دو کینین) که کنه است در آب قلیل الانحلال و در الکل زیاد حل میشود

مقوی و قاطع نوبه قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود و بیشتر است

(سولفات دو مرفین) در آب و الکل محلول است قدر شربتش خمس گندم

تا یک گندم و مخدر است

(سولفات دو منگنز) ضد کلوروز و مدر طمث قدر شربتش ۱ تا ۱۰ گندم

(سولفات دو منیزی) این هم معروف به نمک سدلیز و نمک انگلیسی است

مسهل و قدر شربتش ۲ تا ۱۲ مثقال است

(سولفال) منوم قوی و قدر شربت او ۳ تا ۱۲ و تا ۲۰ نخود است

(سولفور دو پطاس) علاج استحکام او بمقدار ۲۰ مثقال معمول است

در تبخال و ناخوش جرب نافع و مستعمل است

سولفور دو فر

(سولفور دو فر) در سموم ستیت املاح فرّی و آنات جلدی ۲ تا ۸ گندم بکار است

(سولفور دو کربن) ضد عفونی و محرّق است در داخل ۵ تا ۱۵ نخود آن

و در خارج برای فلاح فردل معمول است

(سولفور دو کلسیم) مقدار مرهم آن ۳۰ تا ۴۰ نخود در جرب نافع است

(سولفو ونیات دو زنگ) ضد عفونی و قدر شربتش ۳ تا ۶ گندم است

(سولفو ونیات سود) مسهل و قدر شربتش ۳ تا ۵ مثقال است

(سو نیترات دو بیسموت) ضد اسهال و ضد عفونی در امراض معده معمول است

قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۲۰ نخود و در زرقش ۱۰ از ۲۰۰ است

(سیانور دو پطاس) مسکن و قدر شربتش خمس گندم تا ۱ گندم و قطورش ۱

نخود در ۶ مثقال آب است (سیانور دو) مانند کلرور دو است

(سیانور دو زنگ) مسکن و قدر شربتش ۱ تا ۲ گندم است

(سیانور دو مرکور) در این اواخر در مرض دیفتری بطرز ذیل استعمال شده

سیانور دو مرکور ۱ نخود و صمغ اقوتی توتی ۱۰ نخود عسل متعارفی ۱۰ مثقال

آب مقطر ۳۰ مثقال ۱ تا ۳ قاشق چای خوری هر نیم ساعت یک حب تا تن مریض هر منبر

(سیاه دانه) محرک و مدر طمث است

(سیترات دو فر) مقوی و قدر شربت او ۵ تا ۱۰ نخود است

(سیترات دو فراو ناکی) در آب محلول و در الکل غیر محلول است و قدر
شربتش ۵ گندم تا ۱۰ نخود در کلرز مستعمل است
(سیترات دو فر کنین) قدر شربتش ۲ گندم تا ۲ نخود و خاصیت او
در تراوتیکش مانند گنه گنه و آهن است
(سیترات دو زنک) قدر شربت او ۱ تا ۵ نخود در صرع سعید است
(سیترات دو لیتین) قدر شربتش ۲ تا ۶ گندم مدر و در نقرس نافع است
(سیترات دو منیزی) مسهلیت ملایم و قدر شربتش ۶ تا ۱۲ مثقال است
(سیر) محرک و در خارج محمر است
(سیکوتین) منذر و ضد تشنج و قدر شربتش ۱ تا ۵ میلی گرم مستعمل است
(سیلیکات دو سو) قدر شربتش ۵ گندم تا ۱۰ نخود در تفرق اتصال سودمند است
(سیمارو با) مقوی و قاطع تب و ضد اسهال است جوشانده اش ۵۰
در ۱۰۰۰ و سحوقش ۵ تا ۲۰ نخود است (سرزدن) میوه گل سرخ بری تا بقی [illegible] است

(باب پانزدهم در حرف شین)

(شاخ گوزن) ملطف و در اسهال اطفال نافع و سودمند است
(شاردن نیشت) گیاهی است تلخ نافع معده که قدر شربت سحوقش
۵ تا ۲۰ نخود و جوشانده اش ۱۵ در ۱۰۰۰ مستعمل است

شاه پسند

(شاه پسند) مقوی و قدر شربت عصاره تیال آن ۱۰ نخود تا ۱ مثقال است
(شاه تره) مقوی و مصفی و قدر شربت عصاره اش ۱۰ نخود تا ۲ مثقال
و جوشانده اش ۲۰ در ۲۰۰ و شربتش ۲۰ در ۱۰۰ است
(شاه توت) مبرد و در تب آن اندکی تا بقی و پوست ریشه اش دافع حب القرع
(شبت) محرک و نافع معده و قدر شربت عرق آن ۱۰ تا ۲۰ مثقال
و دهن اصلی اش ۵ گندم تا ۵ نخود و سحوقش ۵ گندم تا ۱۰ نخود است
(شبدر آبی) مقوی و قاطع تب و ضد اسکربوتی است قدر شربت
عصاره اش ۵ تا ۲۰ نخود و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است
(شجر النبی) محرک و معرق و ضد نقرس و ضد اسکربوت و ضد روماتیسم است
مطبوخش ۵۰ در ۱۰۰۰ و عصاره اش ۵ نخود تا ۱ مثقال و سحوقش ۱ نخود
تا ۲ مثقال و شربتش ۴ تا ۶ مثقال است
(شجر الغار) مقوی و محرک است (شحم حنظل) رجوع به حنظل شود
(شراب پوست گنه گنه) پوست گنه گنه ۵ مثقال الکل ۶۰ درجه ۱۲ مثقال
شراب قرمز ۲۰۰ مثقال قدر شربتش ۱ استکان است و مقوی و قاطع تب است
(شراب مدر تروسو) حب العرعر ۶۰ مثقال عنصل ۶ مثقال استات دو پطاس
۲۰ مثقال برگ دیژیتال ۱۲ مثقال شراب سفید ۲۰۰۰ مثقال الکل ۹۰ درجه

۵۰ مثقال قدر شربت از ۲ تا ۳ قاشق معمول است
(شراب مدر شاربیته) ریشهٔ اسکلیپیاس و ریشه انژلیک قیشة الذهب
و پوست عضد از هر یک ۳ مثقال پوست کنه کنه و پوست لیمو و پوست
ذ ل تر از هر یک ۱۲ مثقال برگ افسنت و بادرنجبویه از هر یک ۶
مثقال حب العرعر و لیسانه از هر یک ۳ مثقال الکل ۶۰ درجه ۲۰ مثقال
شراب سفید ۴۰۰ مثقال مدت ده روز خیسانده بعد صاف نمایند
قدر شربت از ۲۰ مثقال است
(شربت تمر) عرق ۸ مثقال آب مقطر ۱۵ مثقال شربت قند ۶
مثقال صمغ دارچینی ۱ مثقال مقوی قلب است
(شربت زنجبیل) به هر دو درم گرد ۲ گندم هر دو بیطاس
۱ مثقال آب ۱ مثقال شربت قند ۸۰ مثقال قدر شربتش ۲ تا ۶ مثقال در روز است
(شربت قند اسکربوتی) کلکلسا ریا و ترتیزک و ترب بری از هر یک
۲۰ مثقال شبدر آبی ۲۰ مثقال پوست نارنج ۲۰ مثقال دارچین
۱۰ مثقال شراب سفید ۸۰۰ مثقال قند ۱۰۰۰ مثقال قدر شربتش ۲ تا ۱۰ مثقال
(شقایق النعمان) در امراض دوپ نافع است جوشانده
۶ تا ۱۰ مثقال و عصاره الکلی اش ۱ تا ۲ گندم و مسحوقش ۱ تا ۲ نخود است

شرتقال

(شرتقال) برای سرفه نافع است (شرترب) رجوع به التهاب صدریه شود
(شکار) مقوی و مسهل و مطبوخش ۵۰ در ۱۰۰۰ است
(شمعدانی) مسحوق ریشه اش تا یک قرص دور اسهال و نزف الدم
و امراض حلق بمقدار ۵ تا ۱۰ نخود معمول و در زراعتی را که مقدارش ۱ تا ۵
گندم است از این نبات استخراج میکنند (شنبلیله) آن تخم آن ملین و محلل است
(شنجار) نباتی است که ریشه اش دارای ماده ملونی است که قرمز و تابنفش
و برای رنگ کردن بعض ادویه بکار است
(شنجرف) محرک و ضد تشنج و قدر شربت از ۱ تا ۷ نخود است
(شوشه) رجوع به ازبات و بیطاس شود
(شوکران) مخدر و ضد فنازیری و محلل و اجزاء مستعمله آن برگ و تخم است
قدر شربت مسحوقش ۱ گندم تا ۵ نخود و عصاره آبیش ۲ تا ۵ گندم
و عصاره الکلی اش ۱ تا ۴ گندم و صبغش ۱۵ تا ۳۰ قطره است
(شیب) مطبوخش ۱۰ در ۱۰۰۰ و مسحوقش ۱ تا ۲۰ نخود و شربتش
۴ تا ۱۲ مثقال مقوی و برای سرفه نافع است (شونیز) رجوع به سیاه دانه شود
(شیح) عبارت از درمنه است
(شیر الدنغ) چربی و ماده جبن اش کمتر از شیر گاو است و در درم شعیب مزمن و ...

(شیر بزیه) در برُت درده هضم و اسهال مزمن بینی و نزله مزمن و سعال
و مالیخولیا نافع است و کلیتاً شیر بزیه در امراض مزمن مستعمل است
و قدر شربت او ۲۷۰ تا جر مثقال است
(شیر خشت) ۴ تا ۱۲ مثقال آن مسهل است (شیر بز) در اسهال اطفال نافع است
(شیر گاو) شیر گاو بهترین دواهای سوء هضم است که از ورم مزمن معده
در هر حال ناشی شده باشد در امراض قلب یا استسقاء لحمی و البومینوری
یعنی بول یا حی البیضی و اکزمای مزمن و مالیخولیای مراقی و ورم معدهٔ
حاد و قرحهٔ مزمن ساده معده بنهایت نافع است در این موارد اگر منهم
شیر استعمال نماید باید غذا را تا مدت یک تا دو ماه منحصر بشیر کرد
روزی ۱ تا ۱۰ پیاله شیر ممزوج با آب آهک تجویز شود بسیار نافع و سودمند است
(شیطرج) ریشه‌اش محرک و محمر و برای درد دندان نافع است
(شیو لین) مایعی است ضد عفونی و قاطع تب استعمال از ۱ در ۲۰۰ مثقال
الکل رکه در دبغی بکار میرود (باب شانزدهم در حرف صاد)
(صبر زرد) ۱ تا ۵ گندم عصاره‌اش مقوی و ۲ تا ۱۰ گندمش مسهل است
و ۱ تا ۵ گندم سفوفش مقوی و ۳ تا ۷ نخود آن مسهل است
(صمغ ایلان) ایلان ۵ گرم الکل ۵۰ درجه ۳۵ نخود مدت هشت روز خیسانید بعد صاف نمایند

صمغ ذر[illegible]

(صمغ پوست کنه کنه) پوست کنه کنه ۲۰ مثقال الکل ۵۰ درجه ۸۰
مثقال مدت ۱۵ روز خیسانیده بعد صاف نمایند
(صمغ بره) بره ۶ مثقال الکل ۶۸ درجه ۷۶ مثقال مخلوط کرده صاف نمایند
(صمغ عربی) محلول در جوشانده و شربتش نافع سرفه و در خارج محلول غلیظ آن در
در سوختگی ها بکار میرود و مفید است (صندل قرمز) مصرف استعمال ندارد
(صندل زرد یا لیمونی) تابعی و عرقش در سوزنک نافع است قدر شربت
سفوفش ۱۰ نخود تا ۲ مثقال است و عرقش ۵ تا ۴۰ نخود است
(باب هفدهم در حرف طاء)
(طباشیر ماشه) گره پر باره ضد اسهال و ضد حموضت و جاذب
و قدر شربتش ۵ نخود تا ۲ مثقال است
(طباشیر) رجوع به کربنات دو شده شود (طرطیر) رجوع به بیتارترات شود
(طرفین) جوشانده‌اش ۱۰ در ۱۰۰ و دامالیه ۱۵ در ۵۰۰ ش دافع
کرم حاصل در معده است
(طلق) ضد کودنی و قدر شربت سفوفش خمس گندم تا ۱ نخود است
(باب هیجدهم در حرف عین)
(عاقرقرحا) محرک و عطسه آور و مدر بزاق و دافع حشرات است

(عرعر) چوبش مقوّی و قابض و کوفش و غنچه اش مسهل و میوه اش نافع
معده و مدرّ است و جوشانده تخمش ۲۰ در ۱۰۰۰ و دهن قرارش ۲ تا ۶ قطره
(عدس) در اسهال مزمن برای تغذیه نافع است
(عرق الکمال) ۶ تا ۱۲ مثقال آن در استسقاء مفید و مدر است
(عرق انجبار) قابض شدید و مطبوخش ۱۰ در ۱۰۰۰ و عصاره اش ۵ تا ۲۰ نخود
(عرق غار کیلاس) ۱ تا ۶ مثقال آن در سرفه نافع است
(عشبه) جوشانده اش ۵۰ در ۱۰۰۰ و عصاره اش ۵ نخود تا ۱ مثقال
و سفوفش ۵ نخود تا ۲ مثقال و شربتش ۱۵ تا ۲۰ مثقال محرّک و مصلح است
(علک) ملیّن و لعابدار و شیاف آن مستعمل است
(عشبه مغربی) جوشانده پوستش ۱۰ در ۱۰۰۰ است و قابض خفیفی است
(عصا الراعی) نباتی است که او را بفارسی هزار بندک نامند پوستش
مقوی و قاطع تب و تخمش مسهل است قدر شربت سفوفش ۳۰ نخود
و مطبوخ پوستش ۳۰ تا ۶۰ در ۱۰۰۰ است
(عصاره زیناکان قوتی) در اگزما و سایر امراض جلدی نافع است
این عصاره را در مقدار قلیل الکل حل کنند در مواضعی که
با آب گرم خوب شسته باشند درمالی دارند

عصاره کاهو

(عصاره کاهو) منوّم و مسکّن و قدر شربتش ۶ تا ۱۰ مثقال است
(علیق) نباتی است که برگش قابض و جوشانده ۲ در ۱۰۰۰ اش برای غرغره است
(عناب) مطبوخ ۵۰ در ۱۰۰۰ آن برای سرفه نافع است
(عنب الثعلب) مخدّر و مسکّن و ملیّن است در دوای غیر معمول و در
خارج مطبوخ ۵۰ در ۱۰۰۰ اش برای غسل و تزریق بکار است
(عنب الدب) قابض و مدرّ خفیفی است جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ و سفوفش ۵ نخود تا ۱ مثقال
(عنبر) محرّک و مقوّی باه و نافع معده است قدر شربت سفوفش گندم تا ۵ نخود است
(عنصل) مدرّ شدید و محرّک و مخرج بلغم است عصاره الکلی اش
نیم گندم تا ۴ گندم و سفوفش ۲ تا ۶ گندم و صبغش ۵ نخود تا ۱ مثقال
و شرابش ۲ تا ۱۲ مثقال و سرکه اش ۱۰ نخود تا ۱ مثقال است
(عود الصلیب) نباتی است که قلاسیوق برگ آن در بواسیر نافع است
(عود البرق) عبارت از دار الشیشعان است
(عین الدیک) نباتی است که بفارسی چشم خروس نامند ۱ تا ۲ دانه
آن را در ۲۰ مثقال آب مقطّر حل نمایند در ورم ملتحمه مزمن بکار برند
یعنی قطور نامند
(عین الهر) مقوّی قلب نوبه دکاری کنند کنه استعمال میشود قدر شربتش ۲ تا ۳ نخود است

(باب نوزدهم در حرف غین)

(غارکیلدی) مسکن و قند مکه و قند سرطان قدر شربت عرق آن ۵ نخود تا ۳ مثقال است و دهن فرازش ۱ تا ۲ قطره است

(غاریقون ابیض) مسهل شدید و مدر استسقاء و در رفع عرق سل ولین معمولست قدر شربت سحوقش ۵ گندم تا ۶ نخود و عصاره اش ۱ تا ۳ گندم است

(غانث) نباتی است تالیفی و برای غرغره ۴ مثقال ادرار در ۲۰۰ مثقال آب ریخته بجوشانند و بکار برند

(غالیون) عصاره از آن روزی ۲ تا ۳ ... در مرض صرع استعمال کرده اند

(غرغره) غرغره عبارتست از ادویه مایعه که برای معالجه امراض دهان و حلق معمولست و عمده انها تالیفی و محرک و ملین است

(غرغره تالیفی) گل سرخ مثلث ۲ مثقال آب جوش ۵۰ مثقال زاج ۲۰ نخود گلقند ۱۰ مثقال

(غرغره ملین) مطبوخ ریشه خطمی ۴۰ مثقال شربت عسل ۱۰ مثقال

(غرغره محرک) مطبوخ جو ۵۰ مثقال گلقند ۱۲ مثقال الکل کرکری ۱۰ نخود

(غسول) عبارتست از ادویه مایعه که برای شستن و شوی عضو ... بکار

(غسول قلیائی) کربنات دو پطاس ۱۰ مثقال آب خالص ۲۰ مثقال

غرغره ...

(غسول محرک) الکل کافوری ۲۰ مثقال عرق ترباتین ۵ مثقال امونیاک مایع ۱ مثقال برای سقوط شعر نافع است (غوشی) رجوع به تاتاتوشه

(باب بیستم در حرف فاء)

(فراسیون) محرک و قند تشنج و برای سرفه نافع است قدر شربت عصاره الکلی آن ۵ تا ۱۰ نخود و سحوقش ۲۰ تا ۴۰ نخود است

(فاشرا) رجوع به هزار جشان شود (فام) مانند چای بیاشامند

(فرفیون) مسهل شدید و محمر و منفط و عطسه آور است

(فسفات دو منیاک) در نقرس و حصاه معمول قدر شربتش ۲ تا ۴ مثقال است

(فسفات دو سو) مسهل قدر شربتش ۴ تا ۱۰ مثقال است (فسفات دو پطاس) مانند ... است

(فسفات دو شو) در راشی تیسم و درم عظام ... و غیره بیشتر معمولست قدر شربتش ۱ تا ۳ مثقال است

(فسفات دو فر) در کم خونی داء ... عصبانی نافع قدر شربتش ۵ تا ۱۰ گندم است

(فسفات دو کوبر) در بعضی استعمال کرده اند

(فسفر) در آب غیر محلول در الکل دایتر قلیل الانحلال و لی در کلروفرم و سولفور دو کربن بخوبی محلولست محرک و در حمیات ضعف و نفح عضلانی و در راشی تیسم ۱ میلی گرم تا خمس گندم مستعمل است

(فلفل سیاه) مقوی باه و مجفف محرک است قدر شربتش ۱ گندم تا ۱۰ نخود است

(فلفل دراز) مانند فلفل است

(فلفل فرنگی قرمز) محرک و قدر شربت عصاره مائی آن ۶ تا ۱۲ گندم

و سحوقش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود و صبغ الکحلش ۱۰ تا ۳۰ قطره است

(فوشس) مدر و بمقدار ۳ تا ۱۲ مثقال مسهل است

(فنات دو سو) ضد عفونت و ضد نزف الدم است مرهم و محلول آن ۱ در ۱۰ آن

مستعمل است (فسفات الیه دو سو) مانند فسفات دو سو است

(فاستیین) در رد جاع عصبانی و اختناق رحم معمول قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود است

(فواکه صدری) عناب و انجیر و خرما و انگور از هر یک مقدار مساوی

۱۰ مثقال انها را در ۲۰۰ مثقال آب ریخته طبخ نمایند

(فوکوس وزیکولوزوس) سلطوفی ۱۰ در ۱۰۰۰ و عصاره اش ۱ تا ۵ گندم در سمنی

مفرط مستعمل است (فوفل) قابض است

(فول کوکالی) در فنازیر و جرب نافع است قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم است

(فی تولاکس) مقوی و مسهل و ازدیاد ضمد است سلطوفی ۱۰ در ۱۰۰۰ است

و سحوقش از ۱ گندم تا ۱۰ نخود مقوی و از ۱ تا ۸ گندم مسهل است

و صبغ اشارش ۲۰ نخود است

فیلادن توس بدروری

(فیلادن توس بدروری) نباتی است که در برزیل و استسقاء مستعمل است

جوشانده برگ او ۱۰ در ۱۰۰۰ و سحوقش ۲۰ نخود است

(باب بیست و یکم در حرف قاف)

(قاقله) محرک و نافع معده و قدر شربت سحوقش ۴ تا ۱۰ نخود میباشد

(قان) درختی است که پوست آن قابض و قاطع تب و در دباغی ازان

استخراج میشود که را که چرم روسی را طلا

(قثاء الحمار) که بفارسی سیاه هنگ نامند مسهل شدید و قدر شربتش

۳ سیلی گرم تا نیم گندم است

(قدومه) که ازرا تو دری نیز نامند محرک و معرق و برای سرفه در فی

اسکوربوت نافع است جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است

(قرنفل) مقوی و ضد تشنج خفیف و قدر شربتش ۲ تا ۱۲ مثقال است

(قصب الذریره) رجوع به اکیر شود

(قطران نباتی) محرک و معرق و مدر و قی و مقدارش ۵ تا ۱۲ گندم

شربتش ۱۰ در ۳۰۰۰ و آبش ۵ در ۱۰۰۰ است

(قطران ذغال سنگ) رجوع به کوالتار شود

(قطور) عبارتست از دوائیه مایع که در چشم برای معالجه میریزند

(قطور افیون) گلاب ۲۵ مثقال عصاره افیون ۱۰ نخود محلول کنند در دردهای دردناک بکار برند

(قطور کوکائین) آب مقطر ۲۰ مثقال کلریدرات دو کوکائین ۵ نخود دو قطره ازین محلول در چشم چکانند که حس نا نیره است

(قطور اتروپین) اتروپین ۱ گندم آب مقطر ۸ مثقال جهة اتساع حدقه در چشم ریزند

(قطور سولفات دتروپین) سولفات دتروپین ۱ گندم آب مقطر ۲ مثقال در قرحهٔ قرنیه مستعمل است

(قطور سولفات دو زنک) سولفات دو زنک ۳ گندم گلاب ۲۰ مثقال

(قطونا) قشرش قابض و قاطع تب است (قلفونیا) مسحوق آن قاطع الدم است

(قلقطار) قدر شربتش ۲ تا ۶ گندم ولی مستعمل نیست

(قلع) دافع کرم و قدر شربت براده آن ۱ تا ۲ مثقال است

(قنب هندی) فند تشنج و حبس کننده برفی و قدر شربت عصاره اش ۱ تا ۱۰ گندم و حبش ۱۰ نخود تا ۲ مثقال است

(قنطوریون صغیر) غنچه او سمی است مقوی و نافع معده و قاطع تب است عصاره اش ۱۰ تا ۲۰ نخود و مسحوقش ۱۰ نخود تا ۲ مثقال و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است (قهنیه) رجوع به کلمه شود

قهوه

(قهوه) بو داده آن محرک و بو نداده آن دافع اسهال و قاطع تب جوشانده و مطبوخ و شربتش تریاق مرفین است (قی) رجوع به تاریقون برهان شود

(باب بیست و دوم در حرف کاف)

(کاشات هندی) مقوی و قابض است مسحوقش ۱۰ گندم تا ۴۰ نخود و حبش ۶ مثقال و شربتش ۳ تا ۲۰ مثقال و آبیزد کتش ۲ در ۱۰۰ است

(کاشات کبود) عبارت از سولفات دو کویر است

(کاسنی) مقوی و نافع معده و مصلح اخلاط است عصاره اش ۵ نخود تا ۱ مثقال و جوشانده برگش ۱۰ در ۱۰۰۰ و جوشانده ریشه اش ۲۰ در ۱۰۰۰ است

(کاشنز بری) مقوی و مقلل و مقیئ و مدر است قدر شربت عصاره پانیئه اش ۵ نخود تا ۱ مثقال است

(کاسیا) (خشب المر) مقوی قوی بدون قبض است و قاطع تب و نافع معده است عصاره اش ۴ تا ۱۰ گندم جوشانده و نقوعش ۵ در ۱۰۰۰ و مسحوقش ۵ نخود تا ۱ مثقال و حبش ۱۰ نخود تا ۲ مثقال است

(کاسین) ماده عامل کاسیا است ترشح براق و کبد و کلیتین و عمل الیاف مجاری ۴ ضم را مرتزید میسازد قدر شربتش نیم تا ۲ گندم است

(کاغذ ارسنیکی) در محلول ۱ از ۱۰ گندم ارسنیات دو سود ۳ مثقال

آب مقطر ازرق کاغذ سفید بی چسب را فیانید پس از خشک نمودن
بره قسمت کنم بصورت سیگار بپیچید در ضیق النفس دود آن بکار برند
(کافئین) ماده عاملی قهوه است مدرّ و در اوجاع عصبانی و ضیق النفس
معمول و منظم نابض اعمال قلب است قدر شربتش ۱ گندم تا ۵ نخود است
(کافشه) نباتی است که دهن آن مستعمل است
(کافشه برّی) نباتی است که برگ و تخم آن را مقیئ و ضد خوف الماء
و مسمّ نابض جراحات دانسته اند
(کافور) در آب غیر محلول و در الکل دائر دا جام دسمه و عرق ها
محلول است مسکّن و ضد تشنج و ضد عفونی و دافع کرم و معرّق و محلل و مضعف
باه است مسحوقش از ۱ گندم تا ۱ مثقال است آب کافوری ۲ در ۱۰۰ و
الکل آن ۱۰۰ در ۹۰۰ و عرقش ۱۰۰ در ۳۹۰۰ و اتری‌اش ۱ در ۹
و دهنش ۵۰ در ۲۵۰ و سرکه‌اش ۲۵ در ۱۰۰۰ و مرهمش ۳۰ در
۱۰ موم و ۹۰ پیه است
(کاکنج) که ان را عروس در پرده نامند مدرّ و قاطع تب است
قدر شربت عصاره آن ۲۰ تا ۳۰ نخود و مسحوقش ۱ تا ۲ مثقال
و شربتش ۳ تا ۶ مثقال مدر و ۱۲ تا ۲۰ مثقال قاطع تب است

کالدرانا

(کالدرانا) قایم مقام جلب و قدر شربت عصاره اش ۶ تا ۱۸ گندم
و صبغ الکحل اش ۲۰ تا ۳۰ نخود است .
(کامالا) که بفارسی قنبیل نامند دافع حب القرع و قدر شربت
مسحوقش ۱ تا ۲ مثقال و نیم و صبغش ۱ جزء مسحوق در ۵ جزء الکل
۶۰ درجه ۲۰ تا ۴۰ نخود است
(کانشالاکا) قاطع تب و مقوّی و مدرّ طمث است قدر شربتش ۲۰ تا ۴۰ نخود
(کاداکادا) قدر شربت عصاره اش ۵ تا ۱۰ نخود است معرّق و در حصبه معمول
(کاهو) ملیّن و مسکّن و منوّم است
(کبابه) محرّک و دافع معده و در حرقت بول و سوزنک معمول مقدار
عصاره اش ۵ تا ۱۵ نخود و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و معجونش ۲ تا
۵ مثقال و مسحوقش ۱ تا ۶ مثقال است
(کبراشوا) در الکل دائر محلول و در آب قلیل الانحلال ماده عامله آن
اسید سبریلیک و اسید سبریلیک است ضد عفونی و قاطع تب و قدر شربت
عصاره آن ۲ تا ۴ گندم و مسحوقش ۶ تا ۱۵ گندم و صبغش (۱ در ۵)
۵ تا ۱۵ نخود است
(کباهر) ضد نزله و ضد سوزنک است قدر شربت بلسان آن

یک تا ۳ مثقال است که در کپسول ریخته یا حب ساخته میل میکنند

(کتیرا) ملطف و برای ساختن بعضی لعابات بکار است

(کمنی) عبارت از بعضی دواهائی است که در چشم یا جفن میپاشند

(کمک کلک و نشد) کلک سحوق و ضد سحوق از هر یک ۵ نخود ا فرانی ا نخود در درم ملحمه بزنی معمولست

(کوچوله) در فلج و درد سر بزنی معمولست قدر شربت عصاره الکل آن نیم گندم تا ۳ گندم است و سحوقش خمس گندم تا ۶ گندم و صبغتش ۶ گندم تا ۱۰ نخود است

(کدئین) منوم و مسکن و قدر شربت او خمس گندم تا ۱ گندم است

(کدو) ملطف و مبرد و تخم آن بمقدار زیاد ۱۲ مثقال دافع حب القرع است

(کرازت) قاطع استفراغ و بلغم و ضد تشنج و قابض و محرک و برای درد دندان نافع است قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است

(کراکاهی) ملطف و مقوی و برای سرفه نافع است سطرفش ۵ در ۱۰۰ است

(کرالین) محلول ۲ در ۱۰۰ آن ضد عفونت است (کربنات دو پطاس) مانند بوتیرات دو پطاس است

(کربنات دو پطاس) محلل و ضد جرب و محلل حصات قدر شربتش ۲ تا ۵ گندم و در خارج محلول ۱ در ۱۰ آن مستعمل است

کربنات دو سو

(کربنات دو سو) در جرب و خنازیر و استسقا معمول قدر شربتش ۵ تا ۲۰ نخود

(کربنات دو بلمب) مرهم ۱۰ در ۱۰۰ آن محلل و مجفف است

(کربنات دو ثری) که بغاری سرمه مانند جاذب و دافع اسهال و ضد حموضت و قدر شربتش ۵ نخود تا ۲ مثقال است

(کربنات دو فر) حدیدی غیر محلل و بسیار معمولست قدر شربتش ۱ تا ۵ نخود است

(کربنات دو لیتی) قدر شربتش ۳ تا ۱۰ گندم در نقرس نافع است

(کربنات دو منگنز) قدر شربتش ۲ تا ۶ گندم مقوی و مدر طمث است

(کربنات دو منیزی) قدر شربت او ۵ نخود تا ۲ مثقال جاذب و ضد حموضت

(کربنات دو موناک) قدر شربتش ۱ گندم تا ۱۰ نخود محرک و معرق قوی است

(کرن کال) بجس مانند دماغ و منوم و قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۵ نخود

(کرمک هندی) مسهل بسیار شدید و دافع کرم و معرق قوی است قدر شربتش ۱ تا ۲ قطره و دلکشی ۳ تا ۶ قطره است

(کرنی آبی) محرک و مدر و جوشانده اش ۵ در ۱۰۰۰ است (کرسنه) ضماد تخم آن محلل است

(کریش) محرک و معرق و مخرج بلغم و مقی و قدر شربتش ۲ تا ۴ گندم است

(کرنبا) ریشه آن مدر و قدر شربتش ۶ مثقال در مطبوخ ۳۰ در ۵۰۰ است

(کره پرباسه) رجوع به طباشیر ساخته شود (کرم تریتی) مانند مرفین است

(کریکا بابایا) ملیّن و دافع کرم و قدر شربت عصاره آن ۱ تا ۸ آن
فوری و مقدار بابائین ۲ تا ۸ گندم است
(کزین) قاطع تب و قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود است
(کسکارا امارکا) قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود در کودک مسهل است
(کسکاریلا) مقوّی و محرّک و قاطع تب و استسقائی است قدر شربت
سحوقش ۵ تا ۲۰ نخود و صبغش ۲۰ تا ۳۰ نخود و جوشانده اش
۱۰ در ۱۰۰۰ است (کشمش) برای سرفه نافع است
(کف الهرّه) نباتی است معطر و نافع سرفه و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است
(کشمش کولی) رجوع به مویزج شود
(کسفیر) مشروبی است که در سرعت هضم و نزله معده مستعمل است
(کلادین) عبارت از پنبه باروت یعنی محلول پنبه باروت در محلول
از الکل و اتر است ملصق و ضدّ ورم است
(کلر) ضدّ عفونی قدر شربتش ۲ مثقال و در خارج محلول ۵ در ۱۰۰۰ است
(کلرات دو پطاس) در اسکربوت و کروپ و سیلان بزاق
زیبقی معمول است قدر شربتش ۱ گندم تا ۲ و ۱/۲ نخود و در خارج
محلول آن معمول است (کلرات دو سود) مانند کلرات دو پطاس است
کلرال ئیدرات

(کلرال ئیدراته) مخدّر و منوّم و بیحس کننده و ضد عفونی است محلول
آن ۵ نخود تا ۱ مثقال و شربتش ۱ در ۲۰ و در خارج ۲ در ۲۰۰ آن
برای شست و شو و آبزرک و اماله معمول است
(کلرفرم) بیهوش کننده و ضدّ تشنّج و مسکّن و قدر شربتش ۵ تا ۲۰ نخود است
(کلرور دتن) ضد عفونی و در قرحات سرطانی مستعمل است
(کلرور دو ازتیمون) در عدم طمث و عسرت طمث بمقدار ۵ تا ۱۰ میلگرام معمول است
(کلرور دو اوسیم) ضد کوفتی و قدر شربتش خمس گندم تا نیم گندم است
(کلرور دور ژان) مسهل شدید و در صرع و خنازیر و در زنگ سوزنده قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم
(کلرور دو نتیمون) روغن انتیمون محرّق شدید است
(کلرور دو بریم) قدر شربتش ۲ تا ۶ گندم و در خنازیر معمول و نافع است
(کلرور دو پطاسیم) محلّل و مسهل و قاطع تب و قدر شربتش ۵ تا ۲۰ نخود است
(کلرور دو زنک) محرّق است
(خمیر کن کوان) کلرور دو زنک ۵ نخود آرد ۱۰ نخود
(کلرور دو شو) قدر شربتش ۵ تا ۲۰ نخود مسهل و در خنازیر مستعمل است
(کلرور دو سدیم) عبارت از نمک طعام است
(کلرور دو فر) حدیدی و قدر شربتش ۲ تا ۶ گندم (کلرور دو کلسیم) رجوع به کلرور دو شو شود

(کلرور دو منیزیوم) مسهل و مدر صفرا است قدر شربتش ۲ تا ۶ مثقال در ۱۲۰ استعمال
(کلرهیدرات دو تری متیل امین) در درد ماتیسم مفصلی حاد بمقدار ۱۰ گندم تا ۵ نخود
(کلرهیدرات دو مرفین) مانند مرفین و قدر شربت او خمس گندم تا ۱ گندم است
(کلرهیدرات دو کینین) مانند گنه گنه است
(کلرهیدرات دو منیاک) محرک و مدر و معرق و محلل و قاطع تب است قدر
شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است
(کلرور دو فسفات دو شو) مقوی و در رماتیسم نافع و قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱ مثقال
(کلشیسین) ماده عامل خانق الکلب است قدر شربتش ۳ تا ۶ میلی گرم
در نقرس و فشار [illegible] مستعمل است
(کلمب) در نزله مزمن شعب قصبه ریه نافع است (کلمب) رجوع به پوتاسیم [illegible] شود
(کلند) روغنی از آن استخراج میکنند که مرفی است
(کندر) مسحوقش در برشهٔ روی و [illegible] در درد ماتیسم نافع است
و قدر شربت مسحوقش ۵ نخود است
(کندش) گیاهی است محرک و مقیئ که قدر شربتش ۲ تا ۶ گندم است
(کندورانگو) قدر شربت مسحوق آن ۵ تا ۲۰ نخود و مطبوخش ۵۰
در ۱۰۰۰ و در مرض سرطان مستعمل است

کنا

(کُنا) قدر شربت مسحوقش ۵ تا ۱۰ نخود و عصاره اش ۱ تا ۲ نخود
و صبغش ۱ تا ۴ مثقال مقوی و مسهل است
(کول التار) عبارتست از قطران ذغال سنگ و ضد عفونت است در خارج مستعمل است
(کوتو) ماده عاملش کوتوئین است محرک و نافع معده و قدر شربت مسحوق
کوتوئین ۲ تا ۴ گندم و صبغ کوتو ۴ تا ۱۰ قطره هر ساعت در اطفال
و ۲۵ تا ۳۰ قطره در اشخاص جوان است
(کورار) سم بسیار شدیدیست که جامد و سیاه رنگ و محلول در
آب و چون به بدن رسد قوه حرکت اعضا را زایل نماید در صرع
و داء الرقص استعمال شده ولی خطرناکست
(کوسو) ماده عامل آن کوسین است جوشانده مسحوق گلش ۳ تا ۴ مثقال
در ۵۰ مثقال آب و مسحوقش از ۱۰ گندم تا ۱ نخود در دفع حب القرع نافع است
(کولمبو) رجوع بجز الخام شود
(کوکا) اجزاء مستعمله آن برگ و ماده عاملش کوکائین است مسکن
و منفذی و نافع معده و قدر شربت مسحوق برگش ۲۰ تا ۳۰ نخود و صبغ
الکلی اش ۱ تا ۳ مثقال و جوشانده اش ۵ تا ۱۰ در ۱۰۰۰ است
(کوکائین) بحس کننده و رافع الوجع است مقدار آن برای آبزرک

ربع جلدی نیم گندم تا ۲ گندم و در خارج محلول ۲ تا ۱۰ در ۱۰۰ آن استعمال است
(کولا) مقوّی و در اسهال مزمن معمول قدر شربت عصاره الکلی اش
۱ تا ۲ مثقال و مسحوقش ۱ تا ۲۰ مثقال است
(کولوسنتین) ماده فعال حنظل است مسهل شدید و قدر شربتش ۲ تا ۴ میلیگرام
(کوهیش) مایع شرابی است که در آسیا با شیر مادیان ترش شده میسازند
در فرانسه آنرا با محلولی از ۲ جزء شیر الاغ و ۱ جزء شیر گاو ساخته
و بعد با مایه خمیر نان ترش میآورند قدر شربتش ۲ استکان است که در بین غذا میدهند
(کهربا) ضدّ تشنج و محرّک ولی غیر معمول است
(کینو) قابض و مقوّی و قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۲۰ نخود (کینو شبدیان) مانند کینو است
(کینین) دافع نوبه و قاطع تب و قدر شربتش ۱ تا ۱۰ گندم است
(کینیم) عصاره الکلی است که بواسطه آهک از پوست گنه گنه استخراج
میشود و قدر شربت او ۳ تا ۷ نخود است قاطع تب و مقوی است

(باب بیست و سیّم در حرف گاف)

(گارانا) مقوّی و در اسهال و اوجاع عصبانی نافع است عصاره الکلی اش
۶ گندم تا ۵ نخود و مسحوقش ۲ تا ۱۰ نخود است
(گاوزبان) معرّق و مدرّ است جوشانده اش ۵ تا ۱۰ در ۱۰۰۰
و عصاره اش

و عصاره اش ۵ تا ۲۰ نخود و شربتش ۲ تا ۱۰ مثقال است
(گای کردو) قابض و قدر شربت مطبوخش ۱ در ۱۰۰۰ ۶ مثقال
و صبغش ۱ در ۱۰ الکل ۲۰ تا ۴۰ نخود است
(گراتیب) مسهل شدید و برای نقرس نافع است قدر شربت مسحوقش
۱۰ گندم تا ۱۰ نخود است (گز انگبین) مانند گز خوانساری است
(گز خوانساری) مانند گز علفی است
(گز علفی) ملیّن و برای سرفه نافع است
(گشنیز) محرّک و کاسر الریاح و نافع معده جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است
(گل برگ) نباتی است محرّک و مطبوخش ۲۰ در ۱۰۰۰ است
(گل قند) برگ گل سرخ مسحوق ۱۰ مثقال گلاب ۲۰ مثقال قند ۲۰
مثقال مقوّی قابض برای ساختن حبوبات معمول است
(گل قند عسل) گل سرخ ۱۰ مثقال آب جوش ۱۲ مثقال عسل ۱۲ مثقال
در تقلع نافع است (گل سرخ) قابض و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰
(گل لاله) در حمیات نائبه معمول و قدر شربت عصاره الکلی اش
۵ نخود و مسحوقش ۲۰ تا ۳۰ نخود است (گل نار فارسی) قابض است
(گلیسرین) در درد سنطاریا و بول قند نافع است و در خارج

برای ... و غیره بسیار مستعمل است و قدر شربتش ۲ تا ۱۲ مثقال است
(لگنه‌گنه) عبارت از پوست درخت کینین است (کینه‌نا) عبارت از تره است
(لوتا پرشا) محلول آن در برنزیارس نافع است کوتا پرشا ۵ نخود کلرفرم ۳۵ نخود
(لوکرد) بمقدار زیاد مسهل و بمقدار کم محرک و معرق است قدر شربتش ۱ مثقال و نیم تا ۳ مثقال مسهل و ۱۰ تا ۲۰ نخود معرق است و مرهم ادر ۱۰۰ ال کشنده حیوانات زهردار است (لیکلادس) هرز و [illegible]

(باب بیست و چهارم در حرف لام است)

(لادکنات دو رنگ) قدر شربتش ۲ تا ۱۰ نخود در صرع نافع است
(لادون) صمغ درختی است و محرک است
(لادکنات دو شوره) قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود در [illegible] نافع است
(لادکنات دو سو) مانند لادکنات دو هنری است
(لادکنات دو رف) قدر شربتش ۲ گندم تا ۵ نخود در [illegible] مستعمل است
(لادکنات دو کینی) مانند لگنه‌گنه است
(لادکنات دو هنری) مسهل است و قدر شربتش ۶ تا ۱۲ مثقال است
(لادکنه نفعات دو شوره) مقوی و در [illegible] نافع قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱ مثقال

(لادنی)

(لادنی نو) چوبی است که [illegible] ماليات [illegible] ۳ تا ۶ برابر حجم آتش شود چون جذب رطوبت کرده پس مستعمل [illegible] شسته برای التئام هرگونه [illegible] طبیعی [illegible] میرهد
(لادنلین) مشتق از ترشحات بدن گوسفند و مانند وازلین است
(لبلاب القفاع) رجوع به [illegible] شود (لبلاب) غیر معمول است
(لبلاب الدرفی) برای جراحات و [illegible] نافع است قدر شربت [illegible] از ۱۰ در ۱۰۰۰ ۶ تا ۱۲ مثقال است
(لبلابه الغله) ناکوری هندی است در ضیق النفس و عسر النفس مستعمل قدر شربت صمغ آن ۵ تا ۲۰ نخود است
(لحیة التیس) معرق و مقوی و مدر و جوشانده آن ۱۰ تا ۳۰ در ۱۰۰۰ است
(لسان العصافیر) رجوع به زبان گنجشک شود (لسان الحمل) عبارت از بارهنگ
(لسان الکلب) مطبوخ آن مسکن است
(لسان الغزال) قابض خفیف و جوشانده آن ۱۰ در ۱۰۰۰ است
(لوبولین) مدر و مسکن و قدر شربتش ۱۰ تا ۲۰ نخود است (اللقاح) رجوع به بلادون
(لودانم روستو) افیون ۳۰ مثقال [illegible] ۱۲۰ مثقال آب کم ۶۰۰ مثقال الکل ۶۰ درجه ۴۰ مثقال مایه نقاع ۸ مثقال [illegible] نخود آن

دارای ۵ نخود افیون یا ۱۰ گندم عصاره است قدر شربش ۱ تا ۱۰ قطره است
(لودانم سیدیم) افیون ۴۰ مثقال زعفران ۲۰ مثقال دارچینی ۳
مثقال میخک ۳ مثقال شراب ۳۲۰ مثقال قدر شربش نصف
لودانم رسّوی باشد قدر شربش ۱ تا ۲۰ قطره است
(لوف الحیه) محرّک و مقوّی و معرّق و قاطع تب. جوشانده اش ۳۰ در
۱۰۰۰ و مسحوقش ۱۰ تا ۴۰ نخود است (لوز هندی) مقوّی است
(لیریو دندرن) مقوّی و محرّک و معرّق و قدر شربت مسحوق قشر آن
۱۰ تا ۴۰ نخود و صبغ الکحولش ۲۰ نخود است
(لیزیان توسس) نباتی است که ریشه آن قاطع تب و مطبوخش ۲۰ در ۵۰۰ است
(لیکوریل) مدرّ و ضدّ روماتیسم و مجفّف است ولی غیر معمول است
(لیموناد) عبارتست از مایع ترش مزه که مبرّد و مسهل و قابض است
(لیموناد انگور فرنگی) شربت انگور فرنگی ۲۰ مثقال آب ۱۸۰ مثقال
(لیموناد نیتریک) اسید نیتریک ۱۰ نخود آب ۱۸۰ مثقال شربت قند ۲۰ مثقال
(لیموناد طرطری) شربت اسید طرطریک ۲۰ مثقال آب ۱۸۰ مثقال
(لیموناد فسفر) اسید فسفریک ۱۰ نخود آب ۱۸۰ مثقال شربت
قند ۲۰ مثقال (لیموناد لیموئی) شربت جوهر لیمو ۲۰ مثقال آب ۱۸۰ مثقال

لیموناد گازدار

(لیموناد گازدار) شربت لیمو یک سیر آب گازدار یک بطری
(لیموناد گوگردی) اسید سولفوریک خالص ۱۰ نخود آب ۱۸۰ مثقال
شربت قند ۲۰ مثقال
(لیموناد گیلاس) شربت گیلاس ۲۰ مثقال آب ۱۸۰ مثقال
(لیموناد متعارفی) ۲ جزء جوهر لیمو را در ۲۰۰ مثقال آب بریزند
(لیموناد مسهل) جوهر لیمو ۶ مثقال ئیدروکربنات دو منیزی ۳ مثقال
آب ۶۰ مثقال شربت قند ۲۰ مثقال الکلاتور پوست لیمو ۵ نخود
با مقادیر مذکوره لیموناد مسهل ساخته میشود که در هر بطری ۱۰ مثقال سیترات دو منیزی
(لیموناد نارنج) شربت جوهر لیمو ۲۰ مثقال آب ۱۸۰ مثقال
(لیمو) مبرّد و قابض و ضدّ عفونی است و قدر شربت الکلاتور
پوست آن ۱۰ نخود تا ۴۰ مثقال و عصاره اش ۱۲ تا ۲۴ مثقال است

(باب بیست و پنجم در حرف میم است)

(ماته) محرّک و برای هضم غذا نافع است و بمقدار زیاد مقیّ و جوشانده
او ۶ تا ۸ در ۱۰۰۰ است (ماء الشعیر) رجوع بجو شود
(ماتیکو) قابض و سدّ نزیف خون و برای سوزنک نافع است قدر
شربت دهن اصلی آن ۵ گندم تا ۵ نخود و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است

(مارچوبه) مدر و مفتح و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و شربتش ۲ تا ۱۰ مثقال است
(مازریون) مسهل و معرق و محرک است قدر شربت سحوقش ۱ تا ۵ گندم است
و جوشانده اش ۱ در ۱۰۰۰ است
(مازو) سحوقش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و قابض است
(مالت) عبارت از جو نیش زده مقوی است با ۱ تا ۲۰ نخود آن
در سوء هضم نافع است
(مامیثا) مطبوخ ۲۰ در ۱۰۰۰ ریشه او در آفات جلدی و جرب نافع است
(مامیران) مسهل و منشط و ریشه آور است قدر شربت عصاره آن
۵ گندم تا ۵ نخود و سحوق ریشه اش ۱۰ تا ۱۵ نخود است
(ماناکا) سحوق ریشه آن بمقدار ۳ نخود در رماتیسم مفید است
(مان آش) دوای مرض وجع عصبانی و صداع است
(مانیت) ماده عامل شیرخشت است مسهل و قدر شربتش ۲ تا ۴ مثقال است
(مایع دان سویانی) بی کلرور دو مرکور ۵ نخود الکل ۸۰ درجه ۲۰
مثقال آب مقطر ۱۸۰ مثقال قدر شربتش ۱ تا ۱ قاشق آشخوری در مرض
کوفت نافع است (متیش) رجوع به دوبومتیل شود
(متیلال) منوم قوی و بیحس نماینده قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۵ نخود است

مسهل، ادراری

(محلول پرارسن) رجوع به اسید ارسنیو شود (محلب) جزء عطریات است
(مایع صمغ) رجوع به اتر سولفوریک الکل شود
(محلول فولر) رجوع به اسید ارسنیو شود (محموده) عبارت از سقمونیا است
(مرجان) سحوق ریشه آن برای شست و شوی دندان بکار است
(مرزنجوش) نباتی است که از اجزا محرک و ضد نزله و عطسه آور میدانند
(مرزه) اسم فارسی سعتر است
(مرفین) منوم قوی و مسکن و قدر شربت او خمس گندم تا ۱ گندم است
(مرداسنگ) برای ساختن مشمع بکار است
(مرق) مدر و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ است (مرقش) عبارت از زاج برات است
(مرک ماهی) دافع کرم و دیدان است طفیلی ذره بینی است و در ناخوشی جرب
نافع است قدر شربتش ۱ تا ۳ میلی گرم است
(مرکوریال) حشیشة العطاف ملین و مسهل و مطبوخش ۲۰ در ۱۰۰۰ است
(مرمکی) محرک و مقوی و مدر طمث و قدر شربت سحوقش ۱۰ گندم
تا ۲۰ نخود و صمغش ۱۰ تا ۴۰ نخود است
(مرمر) رجوع به کربنات دو شود (مرو) مقوی و محرک است
(مرهم فاکستری) مرهم زیبق ۲۰ مثقال پیه ۶۰ مثقال

(مرهم کافوری) کافور ۶ مثقال موم سفید ۲ مثقال پیه ۱۸ مثقال
(مرهم قطران) پیه ۶ مثقال قطران خالص ۲ مثقال
(مرهم کلرفرم) کلرفرم ۴ مثقال پیه ۱۰ مثقال موم سفید ۲ مثقال
(مرهم لیموئی) پیه و روغن زیتون از هر یک ۸۰ مثقال زیبق فلزی ۸ مثقال
اسید نیتریک یک سیر
(مرهم مادر) روغن زیتون ۲۰۰ مثقال پیه و کره و موم زرد و
مرداسنگ سحوق از هر یک ۱۰۰ مثقال قیر ۲۵ مثقال مواد را سوای
در ظرف مسین ریخته و تا حد تجزیه حرارت دهید پس از آن مرداسنگ را
افزوده تا تیره رنگ شود سپس قیر را بریزد
(مرهم ناپلتی یا مرهم زیبقی) زیبق فلزی ۱۰۰ مثقال پیه ۹۰ مثقال موم سفید ۸ مثقال
(مشک) ضد تشنج قوی و قدر شربتش ۱ تا ۲۰ نخود است
(مشکطرامشیع) مقوی و محرک و قاطع تب و مدرّ طمث و ضد تشنج و
در اختناق رحم و اسکربوت نافع است قدر شربتش ۲۰ تا ۴۰ نخود است
(شمع دیاخیلن صمغی) شمع ساده ۳۰۰ مثقال موم زرد ۵۰ مثقال روغن
زیتون ۱۰ مثقال زفت سفید ۲۰ مثقال تربانتین ۳۰ مثقال اشق
۶ مثقال الامی ۲۰ مثقال بارزد و سکبینج از هر یک ۶ مثقال بروی نوارها جلا کنند

شمع

(شمع ساده) مرداسنگ و پیه و روغن زیتون از هر یک ۴۰۰
مثقال آب ۸۰۰ مثقال
(شمع سفیداب) سفیداب ۱۰ مثقال روغن زیتون و آب از هر یک ۲۰۰ مثقال
(شمع صابونی) شمع ساده ۴۰۰ مثقال موم سفید ۲۰ مثقال صابون طبی ۲۵ مثقال
(شمع منفّط) الامی ۲۰ مثقال روغن زیتون ۸ مثقال بازلیکم ۶۰ مثقال
موم زرد ۸۰ مثقال زراریح سحوق ۱۳ مثقال بروی جلا کشند
(مصطکی) مقوی تالیفی و مهیّج بزاق و در اسهال اطفال و نفث الدم و سل
معمول قدر شربتش ۵ نخود تا ۲۰ نخود است
(معجون پیر) در اسهال معمول و قدر شربتش ۵ نخود تا ۲ مثقال است
(مغنیسیا) عبارت از پراکسید منگنز است
(مقل ازرق) برای ساختن شمع دیاخیلن صمغی بکار رود
(منیزی مکلّس) ضد حموضت و ضد حصات و مسهل است قدر شربتش
۵ تا ۱۰ نخود ضد حموضت و ده نخود تا ۲ مثقال مسهل و ۵
تا ۶ مثقال تریاق سم الفار است
(مرکّش) دافع کرم و قدر شربت سحوقش ۵ نخود تا ۲ مثقال
و مطبوخش ۱ تا ۴ مثقال است (مرصع) رجوع به آتش تف

(مرهم روغن جالینوس) روغن ابریشم ۱۰ مثقال موم سفید ۲۰ مثقال کافور ۵ مثقال
(مرهم روغن لودانی) لودانوم سیه خم ۲ مثقال مرهم روغن جالینوس ۱۰ مثقال
(مومیائی) در رکوفتگی استخوان نافع دانسته لذ دهن ازران انجاج سکنند که ضد تشنج است

(مرزنیا) نباتی است تابعی و نافع معده که در اسهال و نفث الدم و نزف الدم رحمی و قروحات جلدی و بواسیر و شقاق مقعد استعمال شده قدر شربت عصاره اش ۱۰ گندم تا ۲۰ نخود است
(مرینوح) کشنده حیوانات طفیلی ذرّه بینی است
(مشک) محرّک و مقوّی و نافع معده و قلب است قدر شربت عرق آن ۶ تا ۱۲ مثقال و دهن فرارش ۱ تا ۱۲ قطره و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ و سحوقش ۱ گندم تا ۱۰ نخود برای درد دندان نافع است
(مسیه سائلم) ضد نقرس و ضد ورزک و محرّک و مفتح است) مهرگیاه اسم بیروح الصنم است

(باب بیست و ششم در حرف نون)

(ناپلین) قدر شربتش تا نیم گندم و مانند الکوپینی است
(نارستین) ممدّد در وجع عصبانی نافع قدر شربتش نیم تا ۲ گندم است
(نارکتین) شبه قلیائی افیون است که املاح آن بمقدار خمس گندم

تا نیم گندم

تا نیم گندم منوّم لذ ولی چندان معمول نیست (نارنج) قشرش مقوّی است
(نافتالین) ضدّ عفونی و مخرج بلغم و در بوزیازیس نافع قدر شربت او ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود است
(نافتل) ضدّ عفونی و قدر شربتش ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود است
(نانخواه) مقوّی و کاسر الرّیاح و قدر شربت دهن آن ۱ تا ۱۰ قطره است
(زیردن) ترکهٔ الصّباغین) مسهل و مدرّ و استسقا است قدر شربت تخم آن ۲۰ تا ۳۰ دانه و شربتش ۸ تا ۱۰ مثقال است
(نرگس) پیازش مسهل و مقیّ و گلش ضد تشنج ولی غیر معمول است
(نشاسته) مقوّی و مغذّی و ملیّن است
(نعناع فلفلی) محرّک و نافع معده و ضد تشنج است قدر شربت الکلی آن ۱۰ تا ۲۰ مثقال و عرقش ۲ تا ۱۰ قطره و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ لیک
(نفت) ۵ تا ۲۰ قطره آن ضدّ تشنج و سیاه سرفه و دافع کرم است و مالیدنش در کچلی نافع است
(نقره) رجوع به ازتات در ژان شود
(نمک طعام) محلّل و ضد خنازیری و مسهل و مقیّ و دافع کرم و نافع تب است اما املح ۲۰ در ۱۰۰۰ اش دافع کرم و ۲ تا ۶ مثقالش مالحی

تب و ۴ تا ۱۲ مثقالش مسهل یک مثقال و نیم تا ۳ مثقالش مقوی است
(نمک فرنگی) رجوع به سولفات دو منیزی شود
(نمک فرنگی معدنی) رجوع به سولفات دو سود شود (نوشادر) رجوع به امونیاک شود
(نی اسکوپین) مانند نارسین است
(نیترات دو سدیم) قدر شربتش ۲ تا ۶ گندم در ضیق النفس معمول است
(نیترات دمیل) استنشاق ۳ تا ۱۰ قطره آن در غشی و صداع معمول
(نیتروگلیسرین) ۲ تا ۳ قطره از محلول ۱ در ۱۰۰ آن ضد تشنج و ضد
اختناق و ضد درد وجع عصبانی است
(نیشکر) گویا تالع شیرین است جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ است
(نیکوتین) در گزاز و فلج مثانه استعمال شده قدر شربتش ۱ تا ۳ قطره است
(نیلی) ماده ملونی است که بمقدار ۱۰ نخود تا ۶ مثقال در صرع نافع است
(نیلوفر) گل و ریشه آن مضعف باه و مسکن است و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ و شربتش ۱۰ تا ۲۰ مثقال

(باب بیست و هفتم در حرف واو است)

(وازلین) محلول تقطیر پترول است چون فاسد نشود و جلد را تحریک
نمیکند بجای پیه و سایر ادهان در ساختن مرهم و غیره ترجیح دارد
(والریانات دو کینین) ضد تشنج و درد وجع عصبانی نافع قدر شربتش ۱ تا ۵ سانتیگرم

[والریانات ...]

(والریانات دو زنک) ضد تشنج و درد وجع عصبانی نافع قدر شربتش ۲ تا ۸ گندم است
(والریانات دو سدیم) بمقدار ۲ گندم در استفراغات حمل معمول است
(والریانات دو فر) قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم و خاصیت ترابوتیک
آن مانند سنبل الطیب و آهن است
(والریانات دو کافئین) در سیاه سرفه معمول است والریانات دو کافئین
۷ نخود عرق ۳ مثقال شربت قهوه ۵۰ مثقال با آب ناشتا آش خوری یا قهوه خوری
صبح و عصر بر حسب سن مریض بدهند
(والریانات دامونیاک) ضد تشنج و درد وجع عصبانی نافع قدر شربتش ۱ تا
۱۰ گندم مستعمل است
(وانیل) محرک و مقوی باه است سفوفش ۱۰ تا ۴۰ نخود در شربتش
۱۰ نخود تا ۱ مثقال و صبغتش ۱۰ نخود تا ۲ مثقال است
(وانیلین) ماده عامل وانیل است محرک و قدر شربتش ۱ تا ۵ گندم است
(وراترین) در نقرس و روماتیسم نافع است قدر شربتش خمس گندم تا نیم گندم
(ون تر) مقوی و محرک است
(ون ترکان) رجوع به پالمیر شود
(وی برنم پرونی فلیم) قابض و مدر و قدر شربت عصاره سیالش ۱۵ نخود تا ۲ مثقال

باب بیست و هشتم در حرف ها است

(هاب ین) دلک روغن تخم آن در رماتیسم و کوفتگی نافع است

(هاسلتا) عصیر تری این نبات مسهل شدید و دافع کرم است

(هامامليس) قابض و اسیر و قاطع الدم است قدر شربت عصاره سیال آن ۲ مثقال و عصاره خشکش ۱ تا ۳ گندم و صبغش ۱۰ تا ۳۰ قطره است

(هزار جشان) مسهل و مجرد و قدر شربت سحوق آن ۵ تا ۱۰ نخود و [illegible] است

(هلنین) دهن فرّار راسن است و برای مضعفی میکروب توبرکولی و قدر شربتش نیم گندم تا ۲ گندم است

(هلیون) عبارت از مارچوبه است

(هلیله) بر سه قسم است زرد و سیاه و کابلی و هر سه قسم مسهل اند

(هموگلوبین) قدر شربتش ۱۵ نخود تا ۲ مثقال است

(هامیدسموس) مقوی و مدر و معرق و جوشانده‌اش ۵ تا ۱۰ در ۱۰۰ است

(هوامانی رها) نبات بسیار معطر است که جوشانده ۲۵ در ۱۰۰۰ اش معرق و مدر بزاق و قاطع تب است و در قولنج و در نزله و درم شعب و نفث الدم خفیف مستعمل است

(هرانکشانان) در امراض جلدی معمول و قدر شربتش ۱ تا ۵ گندم است

هوفاریقون

(هوفاریقون) محرک و دافع کرم و ملتئم ثانیهٔ جراحات است و جوشانده‌اش ۲۰ در ۱۰۰۰ است

(هوماتروپین) حدقه را متسع کند و مقدار شربتش ۱ گندم در ۲ مثقال آب است

(هیپ نن) مجس ثانیه و مخدر و منوم و قدر شربتش ۱۰ گندم است

(هیپوسولفیت دو سو) ضد عفونی و در امراض جلدی مستعمل است قدر شربتش ۵ نخود تا ۱ مثقال است

(هیپوفسفیت دو سو) در سل نافع و قدر شربتش ۵ تا ۱۵ نخود است

(هیپوفسفیت دو شو) مقوی و در راشی تیسم معمول قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم

(هیپوکلریت دو شو) ضد عفونی است

(هیپوکلریت دو سو) ضد عفونی و قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است

(هیدراستین) مدر است و قدر شربت او ۲ تا ۴ گندم است

(هیدرات دو لیتین) در حصاة بولی بمقدار ۱ تا ۳ گندم مستعمل است

(هیدرات دو منیزی) مانند منیزی مسهل است

(هیدرانژا) در حصاة و امراض مجاری بول نافع قدر شربت عصاره سیالش ۱۰ نخود و شربتش ۲ مثقال و سحوقش ۱۰ نخود و مطبوخش ۳۰ مثقال در مقدار کافی آب معمول و مستعمل است

[illegible]

(هیدروبطاسیم) محلل و در ضیق النفس و کوفت معمول است و قدر
شربتش ۱۰ گندم تا ۲ مثقال است
(هیدروبلمب) ضد خنازیری و محلل و قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم است
(هیدرودرژان) در کمی آمونیاک محلول است و در وجع سر و کوفت
استعمال شده قدر شربتش خمس گندم است
(هیدرور ارسنیک) در جرب اکال و توبرکل‌ها معمول است و قدر
شربتش ۵ تا ۱۵ میلیگرم و مرهمش ۱ گندم در ۲۰ نخود پیه است
(هیدرور دبریم) ضد خنازیری و قدر شربتش ۲ گندم است
(هیدرور دزنک) بواسطه فراهمی سمی و مقی بودنش در خارج معمول است
مقدارش ۵ تا ۴۰ نخود است که مرهم مینمایند
(هیدرور دشاریم) مانند هیدرور دبطاس و در خناق صدری نیز معمول است
(هیدرور دوسوفر) در جرب و خنازیر و شیشه معمول است و قدر
شربتش ۱ نخود است
(هیدرور دوفر) مقوی و ضد خنازیری و محلل است مقدار شربتش ۲ گندم تا ۵ نخود است
(هیدرور دوفرد کلینی) ضد خنازیری و کلرزی و تالح تب است
و قدر شربت او ۲ تا ۱۰ گندم مستعمل است

(هیدروکوتیل) در امراض جلدی معمول و قدر شربتش ۱ گندم
تا ۵ نخود است (هیپل) رجوع بقافله شود
(هیوسیامین) شبه قلیای بزرالبنج است و قدر شربتش ۲ تا ۱۰ میلیگرم است
(باب بیست و نهم در حرف یاء است)
(یاس) عصاره‌ای از آن ترتیب میدهند که تالح تب است
(یاسمن بری) معرق و مدر و عصاره‌اش ۱۰ تا ۲۰ و جوشانده‌اش
۲۰ در ۱۰۰۰ و شربتش ۴ تا ۲۰ مثقال است
(یبروح الصنم) نباتی است که سحوق آن بیحس کننده است
(ید) محلل و مصرف و ضد خنازیری است قدر شربتش خمس گندم تا ۱ گندم
(یدرات دو پطاس) مانند کلرات دو پطاس است
(یدوفرم) ضد عفونی و در کوفت و خنازیر نافع است قدر شربت
او ۲ تا ۴ گندم و سحوقش برای پاشیدن بر جراحات و قروح است
(یدرات دو سود) مانند کلرات دو سود است
(یدول) ضد عفونی و قدر شربتش ۲ تا ۳ گندم مرهم ۱ در ۱۰
وازلین آن در دمل بارد نافع است
(یدور دتیل) در ضیق النفس معمول و مقدارش ۱۰ تا ۵۰ قطره است که باید استنشاق نمود
رادیوحالیم

(پودر دو کلسیوم) سمّی و مسهّل و قدر شربتش ۳ تا ۶ گندم است
(پودر دو کلسیم) ضدّ فسادی و مسهّل و قدر شربتش ۱۰ گندم تا
۵ نخود و مرهمش ۱ نخود در ۳ مثقال پیه است
(پودر دو لیتین) مانند پودر دو پطاس و قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است
(پودر دو منگنز) مانند پودر دو زنک است
(پودر دو میدان) ضدّ فساد زهری قسمی از آن محلول و قسم دیگر غیر محلول است
قدر شربت محلول آن ۱۰ گندم تا ۱ نخود و غیر محلولش ۵ نخود تا ۱ مثقال است
(پودر دو مونیم) در فساد زهر و کوفت و آفات جلدی مستعمل است
قدر شربتش ۲ گندم تا ۱۰ نخود است
(پودر دو زیرات دو پودر دو پطاسیم) قدر شربتش ۱ تا ۳
گندم است و در کوفت مستعمل و نباتات نافع است

(کاکتین) و درماتش) مدوای تازه است که در این اوقات
در روزنامه های طبّی فرنگستان دیده شده
(کاکتین) کاکتین را از نباتی که در امریکا میروید استخراج
میکنند مقوّی قلب و در امراض قلبی نافع است

(درماتش) عبارت از کالات و بیسموت است
غبار زرد رنگ است که مانند یدوفرم ضدّ عفونی و لکن بدبو نیست
تاریخ چهارشنبه ۲۹ شهر ذی حجّة الحرام ۱۳۱۳ در اتمام [illegible]

شرح حل طلا در میان زیبق و تیزاب و باطری محلول طلای خوراکی
و دستور العمل مطلا کاری و نقره کاری با قوه الکتریه این نوع
تذهیب را (غالوانو پلاستیک) میگویند نقل از کتاب
لهر تالیف ملا عبد الرحیم تالبوف تبریزی)

انجماد سفیدی زیبق بواسطه حامض فحمی ثابت

در دخول فقیر مسلم است الا اینکه ثابت نمودن حامض فحمی عمل ممکن
و دشوار است) هرچه را برای تجربه علمای کیمیا بعمل آورده‌اند
از بلادین (طلای سفید) و طلا تا چه و سرب در میان زیبق
حل میشود. و این عمل را بسی حل فلزات در زیبق را اعراب
عمل القزام و با صطلاح کیمیا گران ارد ب. اما تمام کرنیز
اگر طلا را در زیبق حل نموده با اسباب نقره مصنعه و تیز
صلایه نموده و با آتش بخیر زیبق صعود میکنند و اسباب نقره
مطلا میشود. و چون عمل را تکرار نمایند مطلای ثابت خوش
رنگ و خوب حاصل میشود. حل نمودن طلا و مثال است
طلای بی غش کامل العیار را مثل صفحه کاغذ کوبیده و با مقراض
به یک اندازه بریده جیوه هم بزند در سر شرا و شیشه میگذار ریز
بعد از.

بعد از سه روز طلا در میان زیبق حل است و اگر زیبق زیاد است
میان پارچه نازکی ریخته بطرف دیگر فشار میدهند قدری جیوه هم
و باقی آن (تمام) است تذهیب آلات داد و ادات
مصرف میکنند این نوع مطلا سازی یک عیب بزرگ دارد
و آن است اینکه مطلا ساز بیچاره از اسباب دیگر بخار جیوه یا
دیمیا میشود باید رفع دقت نمود.
آینه سازی شیشه را در اوراق بهمین قرار میکنند قلع را طبقات
نازک میسازند و با اندازه شیشه آینه روی تخته مسطح میکنند و
او زیبق ریخته با پارچه ضخیم صفحه را میمالند تا زیبق تمام شده
باز میریزند تا صفحه قلع تمام مشبع شود شیشه را تمیز نمود،
روی او میگذارند زیبق زیاد از زیر شیشه حینه بطرفی که
در زیر تخته بود میریزد و شیشه آینه میشود حالا ترکیب
آینه سازی غیر از این است که ذکر شد.
اگر گفته آنانکه تذهیب کاری فقط با زیبق است
و هرچه مذهب میکنند بوسیله مطلا است که تقریر نمودیم.
لعلهم تذهیب نمودن چندین قسم است و از آنجمله تقریر
شرح عمل القزام و فاقیت زیبق او را بعد ذکر نمودم.

تذهیب آبی از زرنیخی بهتر است و سهل‌تر است و تذهیب الکتریک
در تذهیب آبی بهتر و سهل‌تر است و اکنون جمیع دنیا غیر از اشیا
تذهیب الکتریک را آشنا هستند (غالوانا پلاستیک) در تذهیب
آبی اوّل یک مثقال طلا را در میان تیزاب سلطانی دو قسمت
فلور (جوهر نمک) و یک قسمت آزوت (جوهر شوره) حل میکنند بعد
او را در ظرف چینی یا بوتهٔ چینی بید مهر تیزابش صعود میکند
و در ته ظرف زردی باقی می‌ماند که طلای تنگ و سم تا
نباشد بعد از آنکه یکجا در ته بوته از حرارت آتش خشک شد
و با اطراف او جمیع بر داشته در میان آب چشمه که یک
مثقال و نیم پتاش و یک مثقال و نیم غالیروس و نیم مثقال
نمک طعام را در میان او حل نموده از ظرف را میریزد طلا
تنگ در آب حل شده آب زرد رنگ بعد مثقال طلا یک اسم
باید باشد حاصل شود هر وقت بخواهند چیزی مطلا نمایند
اوّل او را صیقل داده حاضر میکنند بعد از آن آب طلا را
چهل درجه گرم نموده و چیز مقصود را میگذارند میان آب
مطلا کرم و بقدر نیم مثقال طلق نیز بزعم که بجز تذهیب
نخیزد و اندر آب طلا میکنند بعد از ده دقیقه در آورند

زینتهای [illegible] است نقش را شعله [illegible] سر نه
لکن [illegible] در ضمن [illegible] شود کرد
و اگر مطلا است [illegible] مقصود [illegible] از او را ثبت
[illegible] مقصود [illegible] نماید [illegible] است او طلا
نازک [illegible] نقش [illegible] را معین [illegible] میزان [illegible] است
[illegible] آید [illegible] طلا را [illegible] سلطانی هیچ
لکن [illegible] طلا حل [illegible] بعد [illegible]
[illegible] طلا حل شود [illegible]
[illegible] از میان [illegible]
[illegible] درست [illegible]
[illegible] و [illegible] از میان ظرف [illegible]
تیزاب را بقدر [illegible] از [illegible] تیزاب [illegible]
تجربه [illegible] از [illegible] بعد [illegible]
[illegible] الغرض [illegible] بعد [illegible]
و در میان [illegible] ظرف [illegible] در آب [illegible] میکنند [illegible]
[illegible] فاصله [illegible] در [illegible]
بعد از [illegible] در میان آب [illegible] طلا [illegible]
[illegible] طلا [illegible] فاصله [illegible]

که (زمهریر) ... مطلا ... در دل ...
که خیمه ... قبلت ... طلات ... از دل ... [illegible]
طلا ... نگارش ... شمس ... [illegible] ... طلادرست
... شده ... سیلی کنند ... [illegible] ... (الفبات)
سال ... آب ... که طلا در ... حالت ... [illegible]
ودون آن آه ... طلا درست ... [illegible] ... از درست
این آب ... [illegible] ... سال ... [illegible]
نگارش ... [illegible] ... سال ... [illegible]
در این حالت ... [illegible] ... طلا درست ...
که طلات حاصل ... [illegible] ... شده ... [illegible]
با جیوه (سلیمانی) ... [illegible] ... الکتر
شده ... [illegible] ... قوه الکتر
... [illegible] ... قوه الکتر
طلات ... [illegible] ... الکتر ...
... [illegible] ... قوه ... [illegible]

از دل ... الکتر ... [illegible]
... [illegible] ... قوه ... [illegible]
(المنت) ... [illegible]
۱/۲ ۱۰ ... [illegible]
... [illegible] ... (المنت) ...
... [illegible]
در ... [illegible]
... الکتر ... [illegible]
قوه ... [illegible] ... قوه ... [illegible]
... الکتر ... [illegible]
در این حالت قوه ... [illegible]
در این حالت ... قوه ... [illegible]
... [illegible] ... (المنت)
... الکتر ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

[illegible] نادر

با عمق [illegible] کنند مخلوط با آب

مخلوط با آب [illegible] ازین نوع [illegible] را با آب

الکلیس [illegible] [illegible] [illegible] ربع [illegible] را با آب

[illegible] الکلیس [illegible] [illegible] که [illegible] طلا

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] صفحه

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] منفصل [illegible] قوه الکتر

[illegible] [illegible] منفصل [illegible] [illegible] قوه [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] طلا و

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] صفحه [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] منفصل [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] منفصل و وصل [illegible] وصل [illegible] [illegible]

[illegible] وصل [illegible] [illegible] طلا را که [illegible]

[illegible] منفصل [illegible] الکتر [illegible] [illegible]

[illegible] منفصل [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] قوه الکتر [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

الملتی با سرب یا روی وصل است و دیگری یعنی صفحه طلا را به الکتر

وا فهم یعنی منفصل چسپید یعنی باید وصل شود چون در بیش قوه دافعه

و در سرب و روی جاذبه است با ین معنی که در هر یک ذهب دار قوه

الکتر ذهب شد و در هر یک دیگر باید چیزی از کحته طلا را ذهب بکند قوه

الکتر کیر شد این نوع مختصر شرح ذهب با قوه الکتر

دستور العمل ساختن آبیکه در آن
آب مفضض نمایند با قوه الکتریک این است

آب مقطر سیصد مثقال	سیانور سفید سی مثقال	سنگ جهنم شش مثقال
۳۰۰	۳۰	۶

اول سنگ جهنم را در یک استکان آب مقطر حل کرده و سیانور را علیحده در باقی آب مقطر حل نمایند بعد بقدر یک نخود از سیانور خشک در استکان محلول سنگ جهنم انداخته حل شود و سنگ جهنم را دُرد سفید کند انوقت آن محلول را در ظرفیکه سیانور را حل نموده اند بریزند و مخلوط نمایند و خوب بهم بزنند که صاف شود و هر گاه احیاناً باز دُرد شده و صاف نگردید یک قطره اما نیاک داخل او نموده بهم بزنند صاف میشود با آن آب هر وقت بخواهند تذهیب با قوه الکتریک بکنند همان دستور العمل که در صفحه سابق ذکر شده عمل نمایند هر وقت نقره این آب کم شود علامتش این است که آب قدری زرد رنگ میشود قدری محلول سنگ جهنم بدون سیانور داخل او نمایند باز خوب میشود و هر قدر الکترا زیادتر باشد مفضض کلفت تر میشود

دستور العمل مفضض کاری بی قوه الکتریک از این قرار است

سلدات	سولفات دزنک	سنگ جهنم
۲ مثقال	۲ مثقال	۲ مثقال

هر کدام را علیحده در نصف استکان آب مقطر حل کرده انوقت هر سه را یکی نموده داخل هم نمایند پنج شش قطره اما نیاک هم داخل او نموده بهم بزنند که صاف شود بعد پارچه ئی را که بخواهند مذهب یا مفضض شود روی آتش کم گرم نمایند و از آن آب روی او ریخته بگردانند که تمام آن پارچه را یکنواخت تر کنند و با دستمال شود در اینوقت آبرا از طرفی خالی نمایند و بگذارند خشک شود بعد پاک کنند مفضض شده و چیزهای کوچک از قبیل زنجیر ساعت و غیره را بخواهند مفضض شود بهتر اینست در میان آن آب فرو کنند بعد بگذارند خشک شود و پاک کنند هر قدر عمل را مکرر نمایند مفضض کلفت تر میشود

دستور العمل ساختن یاقوت مصنوعی

بلور سفید	نمک طعام اگر سنگ باشد بهتر است
۱ سیر	۲ سیر

داخل هم کرده خوب صلایه نمایند بعد در یک کوزه سفالی ریخته سر کوزه را با گل بگیرند و در میان کوره آجرپزی در آنجا که آجر سفید میشود بگذارند بعد از پخته شدن آجرها و باز شدن کوره کوزه را بر دارند چیزی شبیه یاقوت در میان کوزه درست شده که بعد از تراشیدن برای انگشتر و ساختن بعضی اسباب خوب است

دستور العمل ساختن روغن جلا که برای نقاشی در روغن زدن بکار برید غیر الکل زیت اینست

روغن زیت	الکل
۱ سیر	۲ سیر

اول روغن را روی آتش بگذارند تا جوش بیاید بعد الکل را کم کم داخل او ریخته بجوشانند تا تمام الکل بخورد روغن بدهد بعد آن روغن را در شیشه ریخته سر او را محکم بگیرند هر وقت بخواهند سر او را باز کرده کار کنند هرگاه الکل پیدا نشد با عرق شراب هم میشود الا اینکه اگر عرق باشد در یک سیر روغن زیت پنج عرق بهمان دستور العمل که ذکر شد باید بخورد روغن داد

اگر ان بزرگ نه فلکس (٨) اگر ان گراد (٩) اگر ان گر (١)

صدای اگر ۵ گراد دار میکنید دقیکر داتی تو جلو ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

صدای اس را میکنید دقیکر داتی تو جلو ( ) ( ) ( )
غیر ازین سه موضع ش همه جا صدای گ را میدهد یعنی گاف خوانده میشود

ش سه‌دار
صدای اشر امیدهد دقیکر داتی تو جلو ( ) ( ) ( )

صدای زر را میدهد دقیکر داتی تو جلو ( ) ( ) ( )
غیر ازین سه حرف ر همه جا صدای گ را میدهد یعنی گاف خوانده میشود

صدای زد را میدهد دقیکر داتی تو میان در دیش

صدای اس را میدهد دقیکر داتی تو جلو ( ) دجلو
( ) دجلو ( )

همه جا صدای گز را میدهد یعنی اگز خوانده میشود اکس) آخر کلمه علامت جمع است

۳ قسم الفبای خط کتابی فرانسه است

(A a a) (B b b) (C C C) (D d d)

(E e e) (F f f) (G g g) (H h h)

(I i i) (J j j) (K K k) (L l l)

(M m m) (N n n) (O O O) (P P p)

(Q q q) (R r r) (S s s) (T t t)

(U U u) (V V v) (X X x) (Y y y)

(Z Z Z)

کلماتی که بکار قاعده خوانده و نوشته میشود

(ch) (gh) (ph)

(tch) (gu) (kh)

الفابای فرانسه بیست و شش حرف است چون اعراب جزء کلمه است لهذا اعراب هم داخل همین بیست و شش حرف است شش تای ازین بیست و شش حرف را (وُیِل) میگویند که به معنی اعراب و باقی دیگر را که نوزده حرف است (کنسن) میگویند و کنسن بمعنی حرف غیر اعراب.

(شش حرف وُیِل)

a e i o u y

(نوزده حرف کنسن)

b c d f g h j k l m n p q r s t v x z

الفابای کوچک

a b c d e f g h j k l m n o p q r s t u v x y z

الفابای بزرگ فرانسه

A B C D E F G H J K L M N O P Q R S T U V X Y Z

